

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ
ОСНОВНЕ ШКОЛЕ „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ“ ЛЕСКОВАЦ
за период од 2023/24. до 2026/27. године

Јун, 2023. године

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину
РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОСНОВНА ШКОЛА
„СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ“
ЛЕСКОВАЦ

дел. бр. _____

датум _____

На основу члана 61. и 119. став 1. тачка 2) Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“ бр. 88/2017, 27/2018 – др. закони, 10/2019, 6/2020 и 129/2021), члана 27-28. Закона о основном образовању и васпитању („Сл. гласник РС“ бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018-др. закон, 10/2019 и 129/2021) и члана 28. и 56. став 1. тачка 2) Статута ОШ „Светозар Марковић“ Лесковац (дел. бр.712 од 15.09.2020. и 431 од 19.05.2022. год.), Школски одбор, на седници одржаној дана 12.07.2023. године, доноси

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за период 2023/24 – 2026/27. године

Образложење: Основно образовање и васпитање остварује се на основу школског програма.

Школски програм доноси Школски одбор на период од четири године, у складу са Законом.

Стручни актив за развој школског програма је израдио предлог акта који је утврђен на седници Наставничког већа одржаној дана 25.05.2023. године и размотрен на седници Савета родитеља одржаној дана 29.05.2023. године.

Председник
Школског одбора
ОШ „Светозар Марковић“
Лесковац

Валентина Тренчић

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

САДРЖАЈ			
Увод	4	Програм сарадње са локалном самоуправом	39
Циљеви школског програма, трајање и језик на коме се реализује	7	Програм сарадње са породицом	41
Опште међупредметне компетенције	8	Програм излета, екскурзија и наставе у природи	42
Исходи	9	Припремна настава, припрема ученика за полагање завршног испита и часови предметне наставе за ученике четвртог разреда	50
Полазне основе за израду школског програма	10	Програм рада школске библиотеке	53
План наставе и учења основног образовања и васпитања	12	Дечји савез	56
Програм културних активности	16	Ученички парламент	57
Програм школског спорта и спортско-рекреативних активности	19	Програм међународне сарадње са Школом „Ванче Николеску“ из Охрида	58
Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања, програм спречавања дискриминације и програми превенције других облика ризичног понашања	21	Индивидуални образовни план за социјално ускраћене ученике и ученике са потешкоћама у развоју и инвалидитетом	59
Вршњачки тим	30	План транзиције ученика по ИОП-у	61
Програм превенције малолетничке делинквенције	30	Превенција осипања ученика	62
Програм професионалне оријентације	32	Протокол поступања у школи са ученицима оболелим од дијабетеса	63
Програм здравствене заштите	34	План превенције трговине децом и младима	69
Програм социјалне заштите	36	Програм безбедности и здравља на раду	71
Програм заштите животне средине	38	Праћење и евалуација школског програма	72

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

У В О Д

Основана школа „Светозар Марковић“ Лесковац је јавна национална школа која делатност основног образовања и васпитања остварује на основу школског програма. Њиме се обезбеђује остваривање циљева основног образовања и васпитања, у складу са принципима основног образовања и васпитања, како би се створили услови да ученици постижу исходе и постављене стандарде.

Школски програм је документ на основу којег се остварује развојни план и укупан образовно-васпитни рад у школи и представља основу на којој сваки наставник и стручни сарадник планира и реализује свој рад.

Овим документом:

- обезбеђује се остваривање планова и програма наставе и учења и потреба ученика и родитеља, школе и јединице локалне самоуправе;
- омогућава оријентацију ученика и родитеља, односно других законских заступника у избору школе, праћење квалитета образовно-васпитног процеса и његових резултата, као и процену индивидуалног рада и напредовања сваког ученика.

Школски програм урађен је у складу са Националним оквиром образовања и васпитања и садржи:

1. циљеве школског програма;
2. план наставе и учења основног образовања и васпитања;
3. програме обавезних по разредима, са начинима и поступцима за њихово остваривање;
4. изборне програме по разредима, са начинима и поступцима за њихово остваривање;
5. програме активности по разредима, са начинима и поступцима за њихово остваривање;
6. програм допунске и додатне наставе;
7. програм културних активности школе;
8. програм школског спорта и спортско-рекреативних активности;
9. програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања, програми спречавања дискриминације и програми превенције других облика ризичног понашања;
10. програм ваннаставних активности ученика;
11. програм професионалне оријентације;

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

12. програм здравствене заштите;
13. програм социјалне заштите;
14. програм заштите животне средине;
15. програм сарадње са локалном самоуправом;
16. програм сарадње са породицом;
17. програм излета, екскурзија и наставе у природи;
18. програм рада школске библиотеке;
19. програм безбедности и здравља на раду;
20. програм рада Ученичког парламента;
21. програм припремне наставе за завршни испит;
22. начин остваривања других области развојног плана школе које утичу на образовно васпитни рад;
23. индивидуални образовни планови свих ученика који се образују по индивидуалном образовном плану чине прилог школског програма. (Овај прилог ради се кад и ако се за њим укаже потреба.);
24. праћење остваривања школског програма.

Садржина Школског програма уобличена је на следећи начин:

ОПШТИ ДЕО у којем су садржани циљеви школског програма, полазне основе за израду школског програма, план наставе и учења основног образовања и васпитања и посебни програми наведени под тачкама 7-9. и 11-22. претходног става, као и начин праћења остваривања школског програма;

ПОСЕБАН ДЕО који обухвата следеће делове:

- I Програм наставе и учења обавезних предмета, изборних програма, допунске наставе и наставе у природи за први разред;
- II Програм наставе и учења обавезних предмета, изборних програма, допунске наставе и наставе у природи за други разред;
- III Програм наставе и учења обавезних предмета, изборних програма и допунске наставе за трећи разред;
- IV Програм наставе и учења обавезних предмета, изборних програма, допунске и додатне наставе за четврти разред;
- V Програм наставе и учења обавезних предмета и изборних програма за пети разред;
- VI Програм наставе и учења обавезних предмета и изборних програма за шести разред;
- VII Програм наставе и учења обавезних предмета и изборних програма за седми разред;
- VIII Програм наставе и учења обавезних предмета и изборних програма за осми разред;
- IX Програм допунске и додатне наставе за други циклус основног образовања и васпитања;
- X Програм наставе и учења слободних наставних активности, ванаставних активности и часа одељењског старешине.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

Школски програм утемељен је на начелима:

- 1) усмерености на процесе и исходе учења;
- 2) заснованости на стандардима, уз систематско праћење и процењивање квалитета програма;
- 3) уважавања узрасних карактеристика у процесу стицања знања и вештина, формирања ставова и усвајања вредности код ученика;
- 4) хоризонталне и вертикалне повезаности у оквиру предмета и између различитих наставних предмета;
- 5) поштовања индивидуалних разлика међу ученицима у погледу начина учења и брзине напредовања, као и могућности личног избора у слободним активностима;
- 6) заснованости на партиципативним, кооперативним, активним и искуственим методама наставе и учења;
- 7) уважавања искуства, учења и знања која ученици стичу ван школе и њихово повезивање са садржајима наставе;
- 8) развијања позитивног односа ученика према школи и учењу, као и подстицања учениковог интересовања за учење и образовање у току целог живота;
- 9) коришћења позитивне повратне информације, похвале и награде као средства за мотивисање ученика;
- 10) уважавање узрасних карактеристика у процесу психофизичког развоја обезбеђивањем услова за живот и рад у школи.

Стручни актив за развој школског програма пошао је од законских и подзаконских аката, Школског развојног плана, Извештаја о раду школе и Извештаја о спроведеном самовредновању. У изради Школског програма ОШ „Светозар Марковић“ за период 2023/24-2026/27. године водило се рачуна о потребама и интересовањима ученика, родитеља и локалне заједнице као и о специфичности школе и средине у којој школа ради.

Битне претпоставке остваривања Школског програма су стручан наставни кадар, добро планиране и реализоване наставне и ваннаставне активности кроз различите облике, начине и садржаје рада, квалитетна сарадња на релацији родитељи-школа, као и помоћ и подршка локалне заједнице.

Школски програм се доноси на основу планова и програма наставе и учења, у складу са Законом.

Поједини делови школског програма иновирају се у току његовог остваривања. Школа објављује школски програм у складу са Законом и општим актом школе.

Школски програм ОШ „Светозар Марковић“ има информациони и оријентациони карактер. Завршен је у јуну 2023. године; ступа на снагу септембра 2023. године.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Школским програмом остварују се циљеви основног образовања и васпитања:

- 1) обезбеђивање добробити и подршка celovitom развоју ученика;
- 2) обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за celoviti развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
- 3) свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
- 4) развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
- 5) развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
- 6) континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
- 7) развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
- 8) пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- 9) развијање кључних компетенција за целоживотно учење и међупредметних компетенција у складу са развојем савремене науке и технологије;
- 10) развој свести о себи, стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
- 11) оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
- 12) развијање позитивних људских вредности;
- 13) развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства
- 14) развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
- 15) развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрастне равноправности, толеранције и уважавање различитости;
- 16) развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
- 17) повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;
- 18) повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ТРАЈАЊЕ ПРОГРАМА

Школски програм се реализује у периоду од четири године, односно од почетка школске 2023/2024. године до краја школске 2026/2027. године.

У школи се остварује основно образовање и васпитање које траје осам година и остварује се у два образовна циклуса. Први циклус обухвата од првог до четвртог разреда, за које се организује разредна настава. Настава енглеског језика и верске наставе се у овом циклусу организује као предметна настава. Други циклус обухвата од петог до осмог разреда, за које се организује предметна настава.

ЈЕЗИК НА КОМЕ СЕ ПРОГРАМ РЕАЛИЗУЈЕ

Програм се реализује на српском језику и сви ученици похађају наставу на српском језику, тако да је у свим табелама изостављен српски као нематерњи језик. Ако дође до промене урадиће се анекс Школског програма и поменуте табеле ће бити измењене.

Опште међупредметне компетенције за крај основног образовања и васпитања

Циљ оријентације ка општим међупредметним компетенцијама и кључним компетенцијама је динамичније и ангажованије комбиновање знања, вештина и ставова релевантних за различите реалне контексте који захтевају њихову функционалну примену.

Опште међупредметне компетенције заснивају се на кључним компетенцијама, развијају се кроз наставу свих предмета, примењиве су у различитим ситуацијама и контекстима при решавању различитих проблема и задатака и неопходне свим ученицима за лично остварење и развој, укључивање у друштвене токове и запошљавање и чине основу за целоживотно учење.

Опште међупредметне компетенције за крај основног образовања и васпитања су:

- 1) компетенција за учење;
- 2) одговорно учешће у демократском друштву;
- 3) естетичка компетенција;
- 4) комуникација;
- 5) одговоран однос према околини;
- 6) одговоран однос према здрављу;
- 7) предузимљивост и оријентација ка предузетништву;
- 8) рад са подацима и информацијама;
- 9) решавање проблема;
- 10) сарадња;
- 11) дигитална компетенција

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентираније кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Исходи

Након завршетка основног образовања и васпитања ученици ће:

- 1) имати усвојен интегрисани систем научно заснованих знања о природи и друштву и бити способни да тако стечена знања примењују и размењују;
- 2) умети да ефикасно усмено и писмено комуницирају на српском, односно на српском и језику националне мањине и најмање једном страном језику користећи се разноврсним вербалним, визуелним и симболичким средствима;
- 3) бити функционално писмени у математичком, научном и финансијском домену;
- 4) умети да ефикасно и критички користе научна знања и технологију, уз показивање одговорности према свом животу, животу других и животној средини;
- 5) бити способни да разумеју различите форме уметничког изражавања и да их користе за сопствено изражавање;
- 6) бити оспособљени за самостално учење;
- 7) бити способни да прикупљају, анализирају и критички процењују информације;
- 8) моћи да идентификују и решавају проблеме и доносе одлуке користећи критичко и креативно мишљење и релевантна знања;
- 9) бити спремни да прихвате изазове и промене уз одговоран однос према себи и својим активностима;
- 10) бити одговорни према сопственом здрављу и његовом очувању, примењивати усвојене здравствене навике неопходне за активан и здрав животни стил;
- 11) умети да препознају и уваже људска и дечја права и бити способни да активно учествују у њиховом остваривању;
- 12) имати развијено осећање припадности сопственој породици, нацији и култури, познавати сопствену традицију и доприносити њеном очувању и развоју;
- 13) знати и поштовати традицију, идентитет и културу других заједница и бити способни да сарађују са њиховим припадницима;
- 14) бити способни да ефикасно и конструктивно раде као чланови тима, групе, организације и заједнице.

Општи исходи образовања и васпитања резултат су целокупног процеса образовања и васпитања којим се обезбеђује да ученици стекну знања, вештине и вредносне ставове који ће допринети њиховом развоју и успеху, развоју и успеху њихових породица, заједнице и друштва у целини.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

- Закон о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС" број 88/2017 27/2018, 10/2019, 6/2020, 129/2021);
- Закон о основном образовању и васпитању („Службени гласник РС“, бр. 55/13, 101/17, 27/18 – други закон, 10/19, 129/2021);
- Правилник о стандардима квалитета рада установе („Сл. гласник - Просветни гласник РС“ бр. 14/2018);
- Правилник о вредновању квалитета рада установе („Службени гласник РС“, број 10/19);
- Правилник о општим стандардима постигнућа - образовни стандарди за крај обавезног образовања („Сл. гласник РС - Просветни гласник“ бр. 5/2010)
- Правилник о Општим стандардима постигнућа за крај основног образовања за страни језик („Службени гласник РС“, број 78/17)
- Правилник о образовним стандардима за крај првог циклуса обавезног образовања за предмете: српски језик, математика и природа и друштво („Сл. гласник РС - Просветни гласник“ бр. 5/2011)
- Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС – Просветни гласник“ бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019, 2/2020, 16/2022, 1/2023-испр.);
- Правилник о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС – Просветни гласник“ бр. 16/2018, 3/2019 и 5/2021);
- Правилник о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС – Просветни гласник“ бр. 5/2019, 1/2020, 6/2020 и 7/2022);
- Правилник о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС – Просветни гласник“ бр. 11/2019, 6/2020, 7/2021 и 1/2023);
- Правилник о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС – Просветни гласник“ бр.15/2018, 18/2018, 3/2019, 3/2020, 6/2020, 17/2021 и 16/2022);
- Правилник о плану наставе и учења за седми и осми разред основног образовања („Сл. гласник РС – Просветни гласник“ бр. 18/2018);
- Правилник о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС – Просветни гласник“ бр. 5/2019, 1/2020, 6/2020, 8/2020, 5/2021, 17/2021 и 16/2022);
- Правилник о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС – Просветни гласник“ бр. 11/2019, 2/2020, 6/2020, 5/2021, 17/2021 и 16/2022);
- Правилник о наставном плану и програму за први и други разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС - Просветни гласник“ бр. 10/2004, 20/2004, 1/2005, 3/2006, 15/2006, 2/2008, 2/2010, 7/2010, 3/2011, 7/2011, 1/2013, 4/2013, 14/2013, 5/2014, 11/2014, 11/2016, 6/2017, 12/ 2018) - програм Верске наставе;
- Правилник о наставном плану за први, други, трећи и четврти разред основног образовања и васпитања и наставном програму за трећи разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС - Просветни гласник“ бр. 1/2005, 15/2006, 2/2008, 2/2010, 7/2010, 3/2011-др. правилник, 7/2011-др. правилник, 1/2013, 11/2014, 11/2016, 12/ 2018) - програм Верске наставе;

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

- Правилник о наставном програму за четврти разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС - Просветни гласник“ бр. 3/2006, 15/2006, 2/2008, 3/2011-др. правилник, 7/2011-др. правилник, 1/2013, 11/2014, 11/2016, 7/2017 и 12/ 2018) - програм Верске наставе;
- Правилник о наставном плану за други циклус основног образовања и васпитања и наставном програму за пети разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС - Просветни гласник“ бр. 6/2007, 2/2010, 7/2010-др. правилник, 3/2011-др. правилник, 1/2013, 4/2013, 11/2016, 6/2017, 8/2017, 9/2017, 12/ 2018 и 15/2018-др. правилник) - програм Верске наставе;
- Правилник о наставном програму за шести разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС - Просветни гласник“ бр. 5/2008, 3/2011-др. правилник, 1/2013, 5/2014, 11/2016, 3/2018, 12/ 2018 и 3/2020) - програм Верске наставе;
- Правилник о наставном програму за седми разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС - Просветни гласник“ бр. 6/2009, 3/2011-др. правилник, 8/2013, 11/2016, 12/ 2018, 3/2019, 12/2019 и 3/2020) - програм Верске наставе;
- Правилник о наставном програму за осми разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС - Просветни гласник“ бр. 2/2010, 3/2011-др. правилник, 8/2013, 5/2014, 11/2016, 7/2017, 12/ 2018, 10/2019 и 3/2020) - програм Верске наставе;
- Правилник о програму завршног испита у основном образовању и васпитању („Сл. гласник РС“ бр. 1/2011, 1/2012, 1/2014, 12/2014, 2/2018, 3/2021, 14/2022, 4/2023 и 5/2023);
- Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању („Сл. гласник РС“ бр. 34/2019, 59/2020 и 81/2020);
- Правилник о критеријумима и стандардима пружања додтне подршке у образовању деце, ученика са сметњама у развоју („Сл. гласник РС“ бр.70/2018);
- Правилник о додатној образовној, здравственој и социјалној подршци детету, ученику и одраслом („Сл. гласник РС“ бр. 80/2018);
- Правилник о ближим упутствима за утврђивања права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање („Службени гласник РС“, број 74/2018);
- Правилник о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање („Сл. гласник РС“ бр. 46/2019 и 104/2020);
- Правилник о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности („Сл. гласник РС“ бр. 65/2018);
- Правилник о обављању друштвено – корисног, односно хуманитарног рада („Сл. гласник РС“ бр. 68/2018);
- Правилник о организацији и остваривању наставе у природи и екскурзије у основној школи („Сл. гласник РС“ бр. 30/2019);
- Правилник о стандардима квалитета уџбеника и упутство о њиховој употреби („Просветни гласник“бр. 42/2016 и 45/2018);
- Правилник о плану уџбеника („Сл. гласник РС - Просветни гласник“ бр. 9/2016, 10/2016 - испр., 10/2017, 11/2019 и 7/2021);
- Развојни план школе;
- Извештај о раду школе у претходној школској години;
- Услови рада у школи.

Школа објављује Школски програм у складу са Законом и општим актом школе.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА									
Редни број	А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик	5	180	5	180	5	180	5	180
2.	Страни језик	2	72	2	72	2	72	2	72
3.	Математика	5	180	5	180	5	180	5	180
4.	Свет око нас	2	72	2	72	-	-	-	-
5.	Природа и друштво	-	-	-	-	2	72	2	72
6.	Ликовна култура	1	36	2	72	2	72	2	72
7.	Музичка култура	1	36	1	36	1	36	1	36
8.	Физичко и здравствено васпитање	3	108	3	108	3	108	3	108
9.	Дигитални свет	1	36	1	36	1	36	-	-
УКУПНО: А		20	720	21	756	21	756	20	720
Редни број	Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Верска настава / Грађанско васпитање ¹	1	36	1	36	1	36	1	36
УКУПНО: Б		1	36	1	36	1	36	1	36
УКУПНО: А+Б		21	756	22	792	22	792	21	756

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА									
Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни предмети и изборни програми									
Редни број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	21	756	22	792	22	792	21	756
2.	Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	36
3.	Додатна настава	-	-	-	-	-	-	1	36
4.	Настава у природи**	7 дана годишње		7 дана годишње		7 дана годишње		7 дана годишње	
Редни број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	Ваннаставне активности ⁴	1	36	1	36	1	36	1	36
3.	Екскурзија	1 дан годишње		1 дан годишње		1 дан годишње		1 дан годишње	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА									
Ред. бр.	А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик и књижевност	5	180	4	144	4	144	4	136
2.	Страни језик	2	72	2	72	2	72	2	68
3.	Ликовна култура	2	72	1	36	1	36	1	34
4.	Музичка култура	2	72	1	36	1	36	1	34
5.	Историја	1	36	2	72	2	72	2	68
6.	Географија	1	36	2	72	2	72	2	68
7.	Физика	-	-	2	72	2	72	2	68
8.	Математика	4	144	4	144	4	144	4	136
9.	Биологија	2	72	2	72	2	72	2	68
10.	Хемија	-	-	-	-	2	72	2	68
11.	Техника и технологија	2	72	2	72	2	72	2	68
12.	Информатика и рачунарство	1	36	1	36	1	36	1	34
13.	Физичко и здравствено васпитање	2	72+54	2	72+54	3	108	3	102
УКУПНО: А		24	918	25	954	28	1008	28	952

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА									
Ред. бр.	Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Верска настава / Грађанско васпитање ¹	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	Други страни језик ²	2	72	2	72	2	72	2	68
УКУПНО: Б		3	108	3	108	3	108	3	102
УКУПНО: А+Б		27	1026	28	1062	31	1116	31	1054
Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни предмети и изборни програм									
Ред. бр.	ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	27	1026	28	1062	31	1116	31	1054
2.	Слободне наставне активности ³	1	36	1	36	1	36	1	34
3.	Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	34
4.	Додатна настава	1	36	1	36	1	36	1	34
Ред. бр.	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36	1	36	1	36	1	34
2.	Ваннаставне активности ¹	1	36	1	36	1	36	1	34
3.	Екскурзија	До 2 дана годишње		До 2 дана годишње		До 2 дана годишње		До 3 дана годишње	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

¹ *Ученик бира један од понуђених изборних програма.*

² *Ученик бира страни језик са листе страних језика коју нуди школа у складу са својим кадровским могућностима и изучава га до краја другог циклуса, а то су немачки језик и италијански језик.*

³ *Слободне наставне активности школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада. Ученик обавезно бира једну активност са листе од три слободне наставне активности које школа нуди.*

ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

Културне активности школе обухватају широк спектар деловања с циљем подизања угледа и квалитета рада школе и афирмације ученика и наставника, а постиже се и чвршћа и непосреднија веза са друштвеном средином.

Програмом културних активности остварују се следећи циљеви:

- ❖ Развијање и неговање радозналости и отворености за уметност и културу уопште;
- ❖ Развијање опажања, критичког мишљења и - слободног креативног изражавања ученика.

Културне активности обухватају:

- прославу дана школе,
- почетка и краја школске године и завршетка основног школског образовања и васпитања,
- прославе школских и државних празника,
- приредбе,
- представе,
- изложбе, концерте,
- такмичења и смотре,
- посете установама културе,
- заједничке активности школе,
- јединице локалне самоуправе и
- друге активности које доприносе проширењу утицаја школе на васпитање ученика и културном развоју окружења школе.

Прославе школских и државних празника, почетка и краја школске године и завршетка основног школског образовања и васпитања за ученике организују се у школи или у договору са јединицом локалне самоуправе у установама из области културе и спорта.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

КУЛТУРНЕ АКТИВНОСТИ	
Активности	Време
Дечја недеља и активности везане за дечју недељу	почетком октобра
Пријем првака у Дечји савез	друга недеља октобра
Радионица учитеља 4. разреда са пред школским групама	у току школске године
Дан школе и активности везане за Дан школе: Свечана академија у позоришту Литерарно вече предметне и разредне наставе. Изложба ликовних радова предметне и разредне наставе Презентација новог броја школског листа „Пчелица“ Литерарни конкурс Математички квиз Радионице намењене ученицима разредне наставе и предметне наставе Пријем гостију из Охрида (ученика и наставника)– побратимљена школа	друга недеља децембра
Новогодишње чаролије Приредбе ученика разредне наставе Радионице са родитељима и ученицима разредне наставе	друга половина децембра
Светосавска недеља Приредбе ученика разредне и предметне наставе Наградни литерарни и ликовни конкурс Изложба ликовних радова Спортски Светосавски турнири	трећа недеља јануара
Прослава 8. марта Приредбе ученика разредне наставе Изложба честитки, радионице са родитељима	почетком марта
Мислиша – математичко такмичење ученика од 2. до 8. разреда	март-мај
У сусрет пролећу	током марта

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

КУЛТУРНЕ АКТИВНОСТИ	
Активности	Време
Активности у градском парку ученика разредне наставе	
Васкршњи базар Фарбање ускршњих јаја Аукција ускршњих јаја Међународни дан дечије књиге Обележавање Дана планете	у априлу
Одлазак у Охрид – посета братимљеној школи „Ванчо Николески“. Међународна сарадња и размена искустава	7 – 10. маја
Екскурзија за ученике од 1. до 7.разреда Екскурзија за ученике 8. разреда	април-мај септембар- октобар
Настава у природи – за ученике од 1. до 4. разреда	октобар-април – мај
Такмичења и смотре	друго полугодиште
Припремна настава за полагање завршног испита	месец јун
Разредни и поправни испити	јун и август
Завршни испит	месец јун
Смотра рецитатора, смотре сценског стваралаштва	фебруар- јун
Едукативна екскурзија за наставнике	април-мај-август
Радујемо се распусту Приредба ученика разредне наставе	почетком јуна
Свечани пријем ђака првака	друга недеља јуна
Јавни час стрипа, сарадња са школом стрипа	мај - јун
Илет за ученике	месец мај

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНИХ АКТИВНОСТИ

Циљ: Ради развоја и практиковања здравог начина живота, развоја свести, као и превенције насиља, наркоманије, малолетничке деликвенције, школа у оквиру школског програма реализује програм спортског спорта којим су обухваћени сви ученици. Овим се омогућава ученицима да се кроз слободне спортке активности правилно психо-физички развијају и стичу одређене навике, знања и умења.

Задаци:

- развијање психомоторних особина;
- развијање моторичких способности;
- схватање повезаности здравог живота и физичког васпитања;
- развијање свести о значају физичког васпитања и спорта уопште;
- развијање вештина, знања, умења и навика;
- неговање радних навика; - гледање утакмица.

Школа је дужна да, у оквиру програма школског спорта, у сарадњи са јединицом локалне самоуправе, организује недељу школског спорта најмање једном у току полугодишта.

Програм недеље школског спорта обухвата спортско-рекреативне активности свих ученика, као и културно-уметничке манифестације на тему из области физичког и здравственог васпитања, у складу са планом и програмом наставе и учења.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

НЕДЕЉА ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКЕ АКТИВНОСТИ			
ЗАДАЦИ	РАЗРЕД	САДРЖАЈИ	ВРЕМЕ
Оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневном животу; Формирање морално-вољних квалитета личности; Промовисање позитивних социјалних интеракција;	I-IV	Јесењи и пролећни крос; Одељенска такмичења - штафетне и елементарне игре, полигон, „Између две ватре“, фудбал, пешачење до доње Јајине; мала Олимпијада; Пливање – базен у Спортско-рекреативном центру; Спортске игре у парку; Сајам спорта у сарадњи са јединицом локалне самоуправе.	У току првог и другог полугодишта
Развијање креативности; Развијање позитивне слике о себи; Оспособљавање за самостално вежбање и усмеравање ученика за бављење спортом.	V - VIII	Јесењи и пролећни крос; Гимнастика; Рукомет, кошарка, одбојка, фудбал; Спортске игре у парку; Турнири и школска такмичења; Изабрани спорт; Предавања и трибине о превенцији насиља, наркоманије, малолетничке деликвенције.	У току првог и другог полугодишта

Школе су у обавези да у току првог и другог полугодишта организују спортску недељу.

СПОРТСКА НЕДЕЉА	
СПОРТСКА НЕДЕЉА ПРВО ПОЛУГОДИШТЕ	Детаљан план активности током спортских недеља налази се у документацији Физичког васпитања: Организација спортских дешавања по узрастним категоријама од 1. до 8. разреда кроз разне спортске дисциплине, игре и такмичења.
СПОРТСКА НЕДЕЉА ДРУГО ПОЛУГОДИШТЕ	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА, ПРОГРАМ СПРЕЧАВАЊА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ И ПРОГРАМИ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА

Програм заштите утврђује се на основу анализе стања безбедности, присутности различитих облика и интензитета насиља, злостављања и занемаривања у установи, специфичности установе и резултата самовредновања и вредновања квалитета рада установе.

Програмом заштите дефинишу се превентивне и интервентне активности, одговорна лица и временска динамика остваривања.

Циљ је да се формира свест о томе шта јесте насиље и како да се ученици заштите од насилних облика понашања, као и да се формира безбедна школска средина.

Насиље може имати различите форме:

- Физичко насиље,
- Емоционално насиље,
- Социјално насиље,
- Сексуално насиље и
- Насиље коришћењем информационих технологија (електронско насиље).

Школа има Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања. Формиран је из редовног наставничког кадра, стручне службе.

Задачи чланова Тима за заштиту су да:

- информишу и пруже основну обуку за све запослене у школи са циљем стицања минимума знања и вештина неопходних за превенцију, препознавање, процену и реаговање на појаву насиља, злостављања и занемаривања ученика;
- координирају израду и реализацију програма заштите ученика од насиља (превентивне и интервентне активности);
- прате и процењују ефекте предузетих мера у заштити ученика;
- сарађују са релевантним установама;
- прикупљају документацију и извештавају стручна тела и органе управљања.

ОПШТИ ЦИЉ ПРОГРАМА

Општи циљ је унапређивање квалитета живота деце/ученика применом:

- ❖ мера превенције за стварање безбедне средине за живот и рад деце/ученика;
- ❖ мера интервенције у ситуацијама када се јавља насиље, злостављање и занемаривање у установама

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Специфични циљеви у превенцији:

1. Стварање и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања.
2. Укључивање свих интересних група (деца, ученици, наставници, стручни сарадници, административно и помоћно особље, директори, родитељи, старатељи, локална заједница) у доношење и развијање програма превенције.
3. Подизање нивоа свести и повећање осетљивости свих укључених у живот и рад установе за препознавање насиља, злостављања и занемаривања.
4. Дефинисање процедура и поступака за заштиту од насиља и реаговања у ситуацијама насиља.
5. Информисање свих укључених у живот и рад установе о процедурама и поступцима за заштиту од насиља и реаговање у ситуацијама насиља.
6. Унапређивање компетенција наставног и ваннаставног особља, деце, ученика, родитеља, старатеља и локалне заједнице за уочавање и решавање проблема насиља, злостављања и занемаривања.

Специфични циљеви у интервенцији:

1. Спровођење поступака и процедура реаговања у ситуацијама насиља.
2. Успостављање система ефикасне заштите деце у случајевима насиља.
3. Стално праћење и евидентирање врста и учесталости насиља и процењивање ефикасности програма заштите.
4. Ублажавање и отклањање последица насиља и реинтеграција детета/ученика у заједницу вршњака и живот установе.
5. Саветодавни рад са децом/ученицима који трпе насиље, који врше насиље и који су посматрачи насиља.

Задаци којима се остварују циљеви превенције су:

- Упознавање са правном регулативом, Општим и посебним протоколом;
- Усклађивање постојећих подзаконских аката установе;
- Израда Програма за заштиту деце/ученика од насиља (превентивне и интервентне активности);
- Дефинисање улога и одговорности у примени процедура и поступака;
- Развијање и неговање богатства различитости и културе понашања у оквиру васпитно-образовних активности;
- Организовање обука за ненасилну комуникацију и конструктивно решавања конфликта;
- Организовање разговора, трибина, представа, изложби о безбедности и заштити деце/ученика од насиља;
- Дефинисање правила понашања и последица кршења правила; -Развијање вештина ефикасног реаговања у ситуацијама насиља;
- Умрежавање свих кључних носилаца превенције насиља (савет родитеља, школски одбор, ученички парламент, наставничко веће...)

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Задаци којима се остварују циљеви интервенције су:

- Усклађена и доследна примена утврђених поступака и процедура у ситуацијама насиља;
- Сарадња са релевантним службама;
- Континуирано евидентирање случајева насиља;
- Праћење и вредновање врста и учесталости насиља путем истраживања, запажања и провере;
- Подршка деци која трпе насиље;
- Рад са децом која врше насиље;
- Оснаживање деце која су посматрачи насиља за конструктивно реаговање;
- Саветодавни рад са родитељима.

ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ

У оквиру Програма заштите деце/ученика од насиља, установа, у складу са специфичностима рада и окружења, планира, спроводи и прати ефекте превентивних активности.

Превентивне активности треба да буду у складу са циљевима Посебног протокола и предложеним задацима. Превентивне активности установа креира у складу са анализом стања и увидом у присутност насиља у својој средини, а на основу:

- учесталости инцидентних ситуација и броја пријава насиља;
- заступљености различитих врста насиља;
- броја повреда;
- сигурности објекта, дворишта и сл.

За планирање превентивних активности и анализу стања важни су:

- процена реализованих обука за запослене и потреба даљег усавршавања;
- број и ефекти реализованих акција које промовишу сарадњу, разумевање и помоћ;
- степен и квалитет укључености родитеља у живот и рад установе и др.

Детаљнији предлози активности, примери добре праксе и литературе наћи ће се у приручнику за примену Посебног протокола.

ИНТЕРВЕНТНЕ АКТИВНОСТИ**(процедуре и поступци интервенције у заштити деце од насиља)**

Да би интервенција у заштити деце/ученика била планирана и реализована на најбољи начин, неопходно је узети у обзир следеће критеријуме:

- да ли се насиље дешава или постоји сумња на насиље;
- где се дешава - да ли се дешава у установи или ван ње;

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

- ко су учесници/актери насиља, злостављања и занемаривања;
- облик и интензитет насиља, злостављања и занемаривања.

На основу ових критеријума врши се процена нивоа ризика за безбедност детета и одређују поступци и процедуре.

У складу са проценом нивоа ризика и законском регулативом, доноси се одлука о начину реаговања:

- случај се решава у установи;
- случај решава установа у сарадњи са другим релевантним установама;
- случај се прослеђује надлежним службама.

У случајевима насиља или сумње да се насиље дешава **МЕЂУ ДЕЦОМ/УЧЕНИЦИМА**

СВАКА ОСОБА КОЈА ИМА САЗНАЊЕ О НАСИЉУ, ЗЛОСТАВЉАЊУ И ЗАНЕМАРИВАЊУ ОБАВЕЗНА ЈЕ ДА РЕАГУЈЕ.

Кораци - редослед поступака у интервенцији

Кораци су приказани у односу на следеће ситуације:

1. У случајевима насиља и/или сумње да се насиље дешава **МЕЂУ ДЕЦОМ/УЧЕНИЦИМА**.
2. У случајевима када је дете/ученик изложен насиљу или постоји сумња да је дете/ученик изложен насиљу од стране **ОДРАСЛЕ особе ЗАПОСЛЕНЕ У УСТАНОВИ**.
3. У случајевима када је дете/ученик изложен насиљу или постоји сумња да је дете/ученик изложен насиљу од стране **ОДРАСЛЕ особе која НИЈЕ ЗАПОСЛЕНА у установи**.

Кораци у интервенцији су обавезујући.

1. **Сазнање о насиљу - откривање** је први корак у заштити деце/ученика од насиља. Оно се у установи најчешће одвија на два начина:
 - опажањем или добијањем информације да је насиље у току;
 - сумњом да се насиље дешава на основу:
 - препознавања спољашњих знакова или специфичног понашања детета/ученика и породице, или
 - путем поверавања, непосредно – од стране самог детета/ученика и/или посредно – од стране треће особе (вршњака, родитеља, старатеља...).

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

2. Прекидање, заустављање насиља - свака одрасла особа која има сазнање о насиљу (дежурни наставник, учитељ/васпитач/разредни старешина, предметни наставник, сваки запослени у установи) у обавези је да реагује тако што ће прекинути насиље или позвати помоћ (уколико процени да самостално не може да прекине насиље).

3. Смиривање ситуације подразумева обезбеђивање сигурности за дете/ученика, раздвајање, разговор са актерима...`

4. Консултације се остварују непосредно по појави сумње и/или по стицању информација о насиљу. Обављају се у оквиру установе:

- са колегом;
- са Тимом за заштиту деце/ученика од насиља;
- са психологом, педагогом, директором и школским полицајцем.

У зависности од сложености ситуације, консултације се могу обавити и са службама изван установе:

- са надлежном службом локалног центра за социјални рад;
- специјализованом службом локалне здравствене установе.

Консултације су важне да би се :

- ❖ разјасниле околности и на прави начин анализирале чињенице;
- ❖ проценио ниво ризика;
- ❖ направио план заштите;
- ❖ избегла конфузија и спречиле некоординисане акције, које могу водити поновном проживљавању искуства жртве.

У консултацијама треба:

- изнети детаљан, објективан опис насиља, без процена и тумачења, водећи рачуна о приватности детета/ученика и других учесника у насиљу;
- одредити улоге, задатке и одговорности у установи;
- идентификовати улогу, задатке и професионалну одговорност других учесника/стручњака;
- донети одлуку о начину реаговања и праћења.

ВАЖНО: Приликом консултација са колегама унутар и/или изван установе обавезно је поштовати принцип поверљивости, као и принцип заштите најбољег интереса детета/ученика.

5. Након откривања насиља и обављених консултација са релевантним стручњацима и/или институцијама, могуће је, у зависности од тежине, предузети следеће акције:

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

- предузимање неопходних мера на нивоу установе (информисње родитеља о насиљу или особе од поверења у случајевима сумње на насиље у породици, договор о заштитним мерама према деци/ученицима, предузимање законских мера и организовање посебних програма оснаживања деце/ученика за конструктивно поступање у ситуацијама насиља);
- по потреби укључивање надлежних служби:
 - здравствену службу;
 - Министарство унутрашњих послова, у случајевима када је детету потребна физичка заштита или када постоји сумња да је учињено кривично дело;
 - Центар за социјални рад у року од три наредна радна дана од дана дешавања насиља.

Подношење пријаве надлежној служби обавеза је директора установе. Пријава се подноси у усменој и писаној форми. Пријава садржи податке о детету/ученику и породици, који су у том моменту познати, и разлоге за упућивање. Пре пријаве потребно је обавити разговор са родитељима, осим ако тим установе процени да ће тиме бити угрожена безбедност детета/ученика.

6. Праћење ефеката предузетих мера

Тим за заштиту деце/ученика је у обавези да, у сарадњи са запосленим у установи и релевантним установама, прати ефекте предузетих заштитних мера. У оквиру мера заштите планирају се и активности којима ће се обезбедити реинтеграција или поновно укључивање свих учесника насиља у заједницу установе и њихов даљи безбедан и квалитетан живот и рад у установи.

План реинтеграције ће зависити од фактора као што су: врста и тежина насилног чина, последице насиља по појединца и колектив, број учесника и сл. Праћење и вредновање предузетих активности условљава планирање новог циклуса Програма заштите деце/ученика од насиља.

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА, СПРЕЧАВАЊА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ И ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА			
Активности и начин реализације		Одговорна особа	Могући докази
Задатак: Повећати сигурност у школском простору (у току наставе)			
	Доношење плана дежурства наставника, истицање плана дежурних наставника на видном месту	директор	План дежурства, књига дежурства наставника
	Организовање дежурства ученика	социолог	књига дежурства ученика

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА, СПРЕЧАВАЊА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ И ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА			
Активности и начин реализације		Одговорна особа	Могући докази
	Контрола уласка и изласка особа у зграду школе	школски полицајац помоћно-техничко особље, дежурни ученик	Књига евиденције о посетама
Задатак: Упознавање са Протоколом и процедурама везаним за безбедност ученика			
	Информисање родитеља ученика 1. разреда о протоколу и предвиђеним процедурама за спречавање и реаговање на насиље злостављање и занемаривање	одељењске старешине 1. разреда	записник у Дневнику ОВ рада
	Информисање ученика 5. разреда о предвиђеним процедурама за спречавање и реаговање на насиље злостављање и занемаривање	одељењске старешине 5. разреда	Дневник ОВ рада
	Информисање нових наставника и ученика о протоколу и предвиђеним процедурама за спречавање и реаговање на насиље злостављање и занемаривање	Тим за безбедност одељењске старешине	Извештај о раду Тима за безбедност
Задатак: Афирмација позитивних вредности			
	Развијање и неговање културе понашања и толеранције различитости: теме у настави веронауке, грађанског васпитања, српског језика при обради књижевног дела и Света око нас.	наставници грађанског васпитања, веронауке, српског језика и учитељи 1. и 2. разреда	Дневник ОВ рада припрема за час
	Развијање и неговање културе понашања и толеранције различитости – разговори и радионице на часовима одељенског старешине	одељењске старешине	Дневник ОВ рада
	Обележавање "Дечије недеље"	Татјана Стојковић	план активности продукти активности фотографије

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА, СПРЕЧАВАЊА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ И ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА			
Активности и начин реализације		Одговорна особа	Могући докази
	Израда Кодекса о фер плеј понашању на утакмицама и др. спортским догађајима	наставници физичког васпитања	Кодекс понашања
	Разговор са ученицима	одељењске старешине, стручна служба, педагошки асистент	педагошка документација
	Израда паноа који афирмишу ненасилно понашање	наставници задужени за рад са ђачким парламентом	пано у школском ходнику
	Организовање „Дан изазова“	наставници физичког васпитања	фотографије план активности записник са седнице наставничког већа
Задатак: Јачање сарадње са институцијама из локалне заједнице у циљу превенције и сузбијања насиља			
	Иницирање сарадња са Дечјим диспансером са циљем укључивања ученика 7. и 8. разреда у рад Саветовалишта за младе	директор стручна служба	Извештај директора
	Сарадња са МУП-ом- предавања полицајаца на тему безбедности	Директор ОС	Фотографије Дневник ОВ рада
	Сарадња са Центром за социјални рад – консултације о раду са децом из осетљивих група (непотпуне породице, социјално угрожена деца, ...)	директор стручна служба	Извештај директора
Задатак: Саветодавни рад у циљу превенције насиља			
	Праћење понашања ученика и евидентирање негативних промена у понашању	одељенске старешине	педагошка документација ученика

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА, СПРЕЧАВАЊА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ И ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА			
Активности и начин реализације		Одговорна особа	Могући докази
	Консултације са стручном службом у вези негативних промена у понашању ученика	стручна служба одељенске старешине	дневник рада педагога, социолога, педагошког асистента
	Пружање помоћ ученицима у решавању индивидуалних проблема или проблема са другима и индивидуално саветодавни рад са ученицима који имају проблеме у понашању	стручна служба одељенске старешине	педагошка документација ученика дневник рада педагога, социолога, педагошког асистента
	Разговор са родитељима ученика са негативним променама у понашању	одељењске старешине	записник о индивидуалним разговорима са родитељима
Задатак: Стручно усавршавање запослених школе у циљу превенције насиља			
	Едукација ненаставног особља о примени процедура за спречавање и реаговање на насиље злостављање и занемаривање	Тим за безбедност	Извештај о раду Тима записник са Наставничког већа
	Похађање семинара из приоритетних области СУ: Превенција насиља, злостављања и занемаривања и Превенција дискриминације	Наставници и стручни сарадници	уверења са семинара

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ВРШЊАЧКИ ТИМ

Вршњачки тим чине ученици од петог до осмог разреда. Тим је оформљен од по два представника сваког одељења. Чланови вршњачког тима су ученици који воле тимски рад, комуникативни, креативни, толерантни, успешно решавају конфликтне ситуације, стварају позитивну атмосферу у својим одељењима. Од великог значаја је да одабрани ученици представљају „особе од поверења“ у одељењу, из тог разлога је важно да сами ученици имају пресудну улогу у избору представника.

Овакав рад оснажује Вршњачки тим стицањем знања и вештина које ће им помоћи да организују школске акције усмерене на промоцију друштвених вредности – сарадње, међусобне подршке, здравих животних стилова, а самим тим и смањења насиља у школи.

Циљеви: ширење асертивног начина комуникације, толеранције, хуманих вредности, превенција насиља, као и развијање другарства, поштовања и емпатије, тимског духа, осећања заједништва, али и јачање критичности и супротстављање пошастима данашњице.

Циљ рада Вршњачког тима је активно учешће ученика у активностима, радионицама, задацима кроз које стичу знања, искуства и вештине неопходне за иницирање и активно учешће у смањењу насиља у школи. Кроз учешће у тиму, ученици су мотивисани да се баве горућим питањем-насиљем у школи. Дугорочно, корист је вишеструка, јер ученик осећа да је важна и корисна карика заједнице, да својим залагањем мења ствари на боље, доприноси колективу, слободно и креативно се развија.

Задатак Вршњачког тима је да се кроз низ активности током школске године залаже за промоцију, вредновање и усвајање животних вредности – другарства, пожртвовања, толеранције, ненасилних облика комуникације, хуманости. Задатак ментора је да прати рад тима, да спроводи све планиране активности, да оспособи и припреми ученике за самостално учешће у оквиру тима и подстакне на ширење позитивне радне климе у свом одељењу.

Чланови вршњачког тима ће мотивисати остале ученике у одељењу да се укључе у спречавање насиља.

ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ МАЛОЛЕТНИЧКЕ ДЕЛИНКВЕНЦИЈЕ	
Садржај рада	Извршиоци
1. Развијање позитивних ставова код ученика према школи	
Рад на стварању навике редовног похађања наставе	одељењски старешина
Систематско стварање и неговање радних навика	одељењски старешина
Рад на стварању и неговању пријатељске, радне и функционалне атмосфере у одељењској заједници	стручна служба, наставници

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ МАЛОЛЕТНИЧКЕ ДЕЛИНКВЕНЦИЈЕ	
Садржај рада	Извршиоци
2. Рад на побољшању поремећених породичних односа	
Рад на повезивању чланова поремећене породице	одељењски старешина
Идентификовање социјално угрожених породица и рад на побољшању социјалних прилика	социолог
3. Сарадња са родитељима и стварање навике систематског праћења понашања ученика	
Развијање систематске сарадње родитеља, ученика и наставника	стручна служба
Развијање систематске сарадње родитеља и стручне службе	стручна служба, наставници
Рад на побољшању комуникације између ученика и наставника	социолог
4. Организовано укључивање ученика у слободне и спортске активности	
Укључивање ученика у спортске секције	наставник физичког васпитања ,ОС
Укључивање ученика у секције према способностима	одељењски старешина, предметни наставник
Укључивање ученика у слободне активности	
Креативно коришћење слободног времена	
Укључивање ученика у акције солидарности	одељењски старешина
5. Сарадња са полицијском управом	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ МАЛОЛЕТНИЧКЕ ДЕЛИНКВЕНЦИЈЕ	
Садржај рада	Извршиоци
Предавања која организује полицијска управа и која држи полицајац	Полицијска управа
Свакодневно присуство школског полицајца у школи	школски полицајац
6. Предавања Завода за јавно здравље	Завод за јавно здравље

ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ

Циљ професионалне оријентације у основној школи јесте развијање спремности ученика да стиче знања и искуства о себи и свету рада и доноси реалне одлуке у погледу свог даљег образовања и избора занимања.

Професионална оријентација ученика почиње практично од првог разреда, а реализује се на часовима редовне наставе, часовима одељењског старешине, посетама различитим установама, сарадњом са родитељима и представљањем различитих занимања на часовима ваннаставних активности.

Школа у сарадњи са установама за професионалну оријентацију помаже родитељима, односно другим законским заступницима и ученицима у избору средње школе и занимања, према склоностима и способностима ученика и у том циљу прати њихов развој и информише их о карактеру и условима рада појединих занимања.

Ради праћења индивидуалних склоности ученика и пружања помоћи ученицима и њиховим родитељима, односно старатељима у избору средње школе и занимања, школа има формиран тим за професионалну оријентацију, у чијем саставу су стручни сарадници и наставници.

Тим за професионалну оријентацију реализује програм професионалне оријентације за ученике седмог и осмог разреда.

Основна школа остварује следеће задатке:

- ❖ упознавање, праћење и подстицање индивидуалних способности и особина ученика;
- ❖ упознавање света рада, система васпитања,
- ❖ развијање правилног односа према раду;
- ❖ подстицање ученика да се испитивачки односе према сопственим могућностима ради бављења појединим занимањима;
- ❖ усмеравање ученика у професионалном опредељењу.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

Професионално информисање и оријентација у основној школи се остварује у свим облицима васпитно-образовног рада: путем наставних предмета, слободних ученичких активности, у раду одељењског старешине и сл. Сви учитељи, наставници и стручни сарадници учествују у професионалном информисању и оријентацији ученика, уз усклађивање садржаја психофизичком узрасту и могућностима деце.

У раду на професионалном информисању и оријентацији могу се користити следећи облици рад:

- предавање за ученике и родитеље;
- разговор са ученицима и родитељима;
- самостални радови ученика (писани, ликовни, производно-технички и сл.) и
- филм, дијафилм, тв и радио емисије.

ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ			
ЗАДАЦИ	САДРЖАЈ	ОБЛИК РАДА	РЕАЛИЗАТОРИ
Праћење развоја индивидуалних карактеристика од значаја за професионални развој	Праћење развоја и здравственог стања ученика .Подстицање на укључивање ученика у бар једну спортску активност. Укључивање у слободне активности и праћење развоја посебних способности.	Настава биологије, физичког васпитања, ЧОС Сарадња са родитељима и здравственим установама Саветодавни рад Индивидуални рад	Одељењске старешине Наставници Здравствене службе Стручни сарадници
Оспособљавање ученика за планирање властитог професионалног развој	Испитивање способности ученика обухваћених додатном наставом. Пружање саветодавне помоћи. Професионално информисање ученика.	ЧОС Индивидуални рад Индивидуално и групно испитивање. Саветодавни рад Радионице	Одељењске старешине Стручни сарадници
Пружање помоћи родитељима у професионалном развоју деце	Узајамна размена информација о развоју деце. Информисање родитеља у вези са професионалном оријентацијом	Родитељски састанци Индивидуални рад радионице ЧОС	Одељењске старешине Стручни сарадници

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ			
ЗАДАЦИ	САДРЖАЈ	ОБЛИК РАДА	РЕАЛИЗАТОРИ
Проширивање знања и појмова о раду и занимањима	Сузбијање предрасуда ученика према појединим врстама рада. Предузимање мера за преусмеравање ученика код којих постоји несклад између опредељења и могућности (VIII разред) Професионално усмеравање даровитих и ученика са тешкоћама у развоју (VIII р)	ЧОС Индивидуални рад Саветодавни рад	Одељењске старешине Стручни сларадници Спољни сарадници
Реалније и непосредније упознавање образовних профила и система средњег образовања	Информисање ученика о средњим школама (VIII разред) Упознавање структуре средње школа (VIII разред)	Посете професора средњих школа и њихове презентације образовних профила Посете средњим школама	Представници средњих школа Одељењске старешине Стручни сарадници Здравствене службе

ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Програмом здравственог васпитања обухватају се сви ученици школе од I до VIII разреда. Здравствено-васпитни рад је део свакодневних школских активности, и то наставних, ваннаставних и ваншколских.

Садржаји здравственог васпитања интегришу се у програме предмета разредне и предметне наставе. Примењују се активне методе рада, које укључују ученике, наставнике, стручне сараднике, здравствене раднике, родитеље и представнике друштвене заједнице. Уважавају се узрасне карактеристике, потребе и интересовања ученика, као и достигнути ниво здравствено-васпитног рада у школи као целини.

Општи циљеви:

- ❖ Стицање знања, формирање ставова и понашања ученика у складу са здравим начином живота;
- ❖ Унапређење хигијенских и радних услова у школи и елиминација утицаја који штетно делују на здравље,
- ❖ Остваривање активног односа и узајамне сарадње школе, породице и заједнице на развоју, заштити и унапређењу здравља ученика.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

Специфични циљеви:

- Оспособљавање просветних радника за здравствену едукацију школске деце;
- Мотивисање просветних радника и школске деце за здрав начин живота;
- Подстицање просветних радника, ученика и заједнице на активан однос према унапређењу здравља и животне средине кроз различите активности у школама;
- Оспособљавање деце да правилно изаберу облика понашања који се односе на здравље.

ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ	
АКТИВНОСТ	РЕАЛИЗАТОРИ
Сарадња са здравственим установама (Школски диспанзер, Развојно саветовалиште, Саветовалиште за младе,	одељењске старешине, стручни сарадници
Праћење резултата систематских прегледа ученика, анализа и разговор одељењског старешине са ученицима и родитељима	учитељи, наставници, родитељи
Редовна контрола зуба	зубар и стоматолошка сестра
Организован преглед ученика осмог разреда пред упис у средњу школу	одељењске старешине, секретар
Едукација ученика од првог до осмог разреда о темама важним за правилан раст и развој (хигијена руку, правилна исхрана, енергетска пића, штетни облици понашања, психоактивне супстанце, СИДА)	патронажне сестре, одељењске старешине, стручна служба
Израда едукативних плаката о здравственим темама	наставници биологије, ученици, учитељи
Вршњачка едукација, важност прве помоћи	ученици 8. разреда, ученици Средње медицинске школе
Праћење ученика са здравственим проблемима	
Евидентирање сарадње школе са здравственом службом	учитељи, наставници
Реализација здравствено-васпитних садржаја наставних предмета	стручна служба
Учешће на литерарним конкурсима у	учитељи, наставници
Учешће у акцијама и манифестацијама о здрављу на школском и градском нивоу	учитељи, наставници, стручна служба

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Социјална заштита ученика подразумева систем различитих мера и активности чији је циљ пружање подршке ученицима са социјалним проблема и ученицима који припадају осетљивим групама.

Циљеви и задаци:

- ❖ идентификовање ученика којима је потребна социјална заштита,
- ❖ помоћ ученицима у превазилажењу проблема као и њихово нормално функционисање
- ❖ сарадња са установама и организацијама које се бави социјалним питањима,
- ❖ упућивање родитеља на остваривање права и дужности, • развијање вредности пријатељства, солидарности и колегијалности.

ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ	
Циљеви, задаци и садржај рада	Извршиоци
1. Идентификовање ученика којима је потребна додатна подршка	
Праћење редовног похађања наставе, успеха и понашања ученика	одељењске старешине
Идентификовање ученика који су социјално угрожени или припадају осетљивим групама	одељењске старешине
Рад на стварању и неговању пријатељске, радне и функционалне атмосфере у одељењској заједници	стручна служба, наставници
Укључивање ученика у одговарајуће школске активности	одељењске старешине, наставници
2. Сарадња са установама и организацијама са циљем решавања проблема ученика	
Сарадња са Центром за социјални рад	одељењске старешине, директор, стручна служба
Сарадња са Домом здравља и Дечијим диспансером	
Сарадња са Интерресорном комисијом	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ	
Циљеви, задаци и садржај рада	Извршиоци
Сарадња са МУП-ом	
Сарадња са Црвеним крстом	
3. Сарадња са родитељима	
Развијање систематске сарадње родитеља, ученика и наставника	стручна служба, одељењске старешине, педагошки асистент
Упознавање родитеља са остваривањем права из области социјалне заштите	
Упућивање родитеља у начине остваривања својих дужности из области родитељства	
Обилазак домова ученика	
4. Хуманитарне активности и акције помоћи	
Помагање вршњацима у одељењу, разреду (помоћ у учењу)	стручна служба, одељењске старешине, наставници, ученици
Прикупљање новчане помоћи, гардеробе и играчака	
Омогућавање бесплатне екскурзије, позоришне и биоскопске представе, уплате котизације за такмичење, превоза за ученике	
Обезбеђивање бесплатних уџбеника и материјала кроз акције прикупљања уџбеника и материјала	

Уколико је потребно школа организује прикупљање средстава за ове сврхе кроз акције школског спорта, волонтирања и других добротворних акција.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

У циљу стварања услова за свестрани развој личности ученика, формирање здравствених и естетских ставова и навика код ученика, програм еколошке заштите школе представља саставни део укупног рада свих запослених у школи.

Планирано је активно учешће ученика, родитеља и локалне заједнице чиме би се обезбедило остваривање планираних циљева и задатака.

Заштита животне средине обухвата активности усмерене на развој еколошке свести, као и очување природних ресурса.

Очување природних ресурса из става 1. овог члана обухвата и упознавање са коришћењем и рационалном употребом тих ресурса у области енергетике.

Школа доприноси заштити животне средине остваривањем програма заштите животне средине - локалним еколошким акцијама, заједничким активностима школе, родитеља, односно другог законског заступника и јединице локалне самоуправе у анализи стања животне средине и акција за заштиту животне средине у складу са законом.

Основе програма се разрађују, утврђују поједине активности, одређују њихови носиоци и време остваривања. Организација образовно-васпитних активности из програма остварује се у оквиру редовне наставе (свет око нас, познавање природе, биологија) на часовима одељенске заједнице и ОС, у оквиру друштвено-корисног рада, у културним и јавним делатностима школе.

Учесници у остваривању програма су:

- ❖ Директор школе као непосредни организатор
- ❖ Наставници и стручни сарадници, задужени за поједине активности
- ❖ Родитељи и поједини стручњаци из установа и предузећа и
- ❖ Ученици школе.

Програм активности се остварује на нивоу школе.

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	
АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ
Радна акција - уређење школског дворишта и уношење цвећа у учионице.	Мали еколози, наставници биологије, ученици млађих разреда и учитељи
Еколошка акција - прикупљање секундарних сировина	Сви ученици и запослени у сарадњи са локалном самоуправом, родитељима, ЈКП
Уређење зелених површина – сакупљање лишћа у школском дворишту	Сви ученици
Сађење цвећа у школском дворишту	Мали еколози, ученици и учитељи

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	
АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ
Изложба радова - обликовање и преобликовање употребних предмета	Ликовна секција
Изложба радова - рециклирани материјали и прављење рециклираних предмета	Ученици разредне и предметне наставе
Постављање панорама са чврстом подлогом за писање, цртање графита	Радници школе
Естетско уређење школског простора	Ученици и наставници
Међународна сарадња у заштити животне средине	Одељенске старешине
Естетско уређење схема, слика, фотографија, репродукција истакнутих научника	ОЗ, предметни наставници
Обележавање Дана заштите животне средине:	Сви ученици, учитељи, одељенске старешине
Обележавање Дана планете Земље	Учитељи и ученици 1.- 8. разреда на часовима ликовне културе, реализатори :ученици, учитељи и наставници
Очистимо околину (школски парк и двориште)	Ученици од 1. до 4. разреда са учитељима

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ

Сарадња са локалном самоуправом реализује се на основу програма сарадње са локалном самоуправом, који чини део школског програма.

Школа прати и укључује се у дешавања на територији јединице локалне самоуправе и заједно са њеним представницима планира садржај и начин сарадње, нарочито о питањима од којих зависи развитак школе.

Циљеви:

- ❖ подршка развоју капацитета у сарадњи локалне заједнице и школе,
- ❖ осавремењивање наставног процеса узајамном сарадњом школе и локалне заједнице,
- ❖ активно учешће свих актера средине у раду школе.

Задачи:

- подстицање ученика на активно укључивање у различите пројектне активности сарадње школе и локалне заједнице.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ	
САДРЖАЈ РАДА	НОСИОЦИ
Сарадња са Центром за социјални рад (активности око социјалних проблема везаних за ученике,...)	Стручни сарадници
Сарадња са МУП-ом (предавања, радионице, активности на превенцији, као и на самој безбедности ученика); Сарадња на програму „Основи безбедности деце“	Стручни сарадници, разредне старешине
Сарадња са Домом здравља, Развојним саветовалиштем и Медицином рада (систематски прегледи, предавања, радионице...)	Стручни сарадници
Сарадња са градском управом око награђивања ученика носилаца Вукових диплома, ученика генерације и ученика успешних на републичким такмичењима	Одељенске старешине
Сарадња са Националном службом за запошљавање (активности у оквиру професионалне оријентације)	Одељенске старешине
Сарадња са другим школама и њиховим ученичким организацијама (дружења, сусрети, такмичења, размена искустава)	Наставници, стручни сарадници
Сарадња са локалним медијима: телевизија, новине, интернет портали... на промоцији школских дешавања	Директор, Тим за маркетинг
Обавештавање свих заинтересованих о раду школе и свим активности којима се промовише школа, путем сајта школе и профила на друштвеним мрежама.	Наставници, стручни сарадници
Сарадња са културним установама (Народно позориште, Народни музеј, Градска народна библиотека, Историјски архив...- посете, учешћа на конкурсима, разним манифестацијама	Наставници

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

Програмом сарадње са породицом, школа дефинише области, садржај и облике сарадње са родитељима, односно другим законским заступницима деце и ученика, који обухватају детаљно информисање, саветовање, укључивање у наставне, и остале активности школе и консултовање у доношењу одлука око безбедносних, наставних, организационих и финансијских питања, с циљем унапређивања квалитета образовања и васпитања, као и обезбеђивања свеобухватности и трајности васпитно-образовних утицаја.

Програм сарадње са породицом обухвата и организацију отвореног дана школе сваког месеца, када родитељи, односно други законски заступници могу да присуствују образовно-васпитном раду.

Ово и у евалуацију: Ради праћења успешности програма сарадње са породицом, школа, на крају сваког полугодишта, организује анкетање родитеља, односно другог законског заступника, у погледу њиховог задовољства програмом сарадње са породицом и у погледу њихових сугестија за наредно полугодиште.

Мишљење родитеља, односно другог законског заступника, добијено као резултат анкетања, узима се у обзир у поступку вредновања квалитета рада школе.

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ	
АКТИВНОСТИ	РЕАЛИЗАТОРИ
Сарадња са родитељима у вези са безбедносним, наставним, организационим и финансијским питања на родитељским састанцима, с циљем унапређивања квалитета образовања и васпитања, као и обезбеђивања свеобухватности и трајности васпитно-образовних утицаја	одељењски старешина
Праћење образовних постигнућа ученика и понашања у колективу	одељењски старешина
Индивидуални разговори Дан отворених врата, родитељски састанци	одељењски старешина, предметни наставници
Решавање текућих питања на састанцима Савета родитеља	директор
Саветодавни рад стручних сарадника са родитељима	стручни сарадници

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ	
АКТИВНОСТИ	РЕАЛИЗАТОРИ
Сарадња са другим институцијама и упућивање родитеља на добијање адекватне помоћи	стручни сарадници
Учешће родитеља на школским манифестацијама: Дечја недеља, Дан школе, Савиндан, маскенбал, дечји вашар	учитељи наставници
Обрада актуелних тема, на школском сајту, везаних за однос родитељ-дете, полазак у први разред, професионалну оријентацију, технике и стратегије учења	стручни сарадници
Праћење успешности програма сарадње са родитељима	стручна служба, одељењске старешине
Учешће родитеља у уређењу школског простора, реализацији излета, посета установама културе	родитељи, директор, одељењске старешине

ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

ЕКСКУРЗИЈЕ И ИЗЛЕТИ

Екскурзије и излети су облици образовно-васпитног рада који се остварује ван школе.

Циљеви и задаци екскурзије и излета

Циљ екскурзија и излета је савлађивање и усвајање дела наставног програма непосредним упознавањем, појава и односа у природној и друштвеној средини, упознавање културног наслеђа и привредних достигнућа која су у вези са делатношћу школе, као и рекреативно-здравствени опоравак ученика.

Задаци који се остварују су: проучавање објеката и феномена у природи, развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика, упознавање начина живота и рада људи појединих крајева, развијање позитивних односа према националним, културним и естетским вредностима, спортским потребама и навикама, позитивним социјалним односима, као и схватање значаја здравља и здравих стилова живота.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

Садржаји екскурзије, излета, летовања и кампа остварују се на основу наставног плана и програма образовно-васпитног рада и школског програма и саставни су део годишњег програма рада школе.

Програм екскурзије и излета

На предлог одељењских већа, Наставничко веће доноси програм екскурзија и излета ученика, на који Савет родитеља даје сагласност

Програм екскурзије и излета, уз већ наведене циљеве и задатке обухвата и садржаје којима се постављени циљеви реализују и планирани обухват ученика, носиоце активности, време трајања, путне правце, техничку организацију и начин финансирања.

ПРОГРАМ ИЗЛЕТА И ЕКСКУРЗИЈА		
Садржаји	Циклус и разреди	Трајање
Уочавање облика рељефа и површинских вода у околини и природно-географских одлика Србије. Посматрање карактеристичних биљака и животиња. Посете заштићеним природним подручјима. Упознавање с прошлошћу и културном баштином завичаја и отаџбине. Развијање способности оријентације у простору и времену. Обилазак разних типова пољопривредних површина и сточарских фарми. Обилазак привредних друштава и јавних предузећа.	ПРВИ ЦИКЛУС	1 – 3 дана
Посете које омогућавају упознавање са природним лепотама, природно-географским и ддруштвено-географским одликама Србије. Обилазак праисторијских, античких, средњовековних, нововековних и локалитета савременог доба. Обилазак установа културе у Србији. Обилазак привредних друштава и јавних предузећа.	V, VI, VII разред	1 до 2 дана
	VIII разред	1 до 3 дана

Припрема и извођење екскурзије и излета

Екскурзија се изводи према школском календару, у трајању од једног до три наставна дана.

Екскурзије се организују уз претходну сагласност родитеља за најмање 60% ученика истог разреда. Изузетно, екскурзија може да се организује за ученике одељења у којем писмену сагласност да најмање 60% родитеља ученика.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

Носиоци припрема, организације и извођења екскурзија по утврђеном плану и програму су: директор школе, одељењски старешина и стручни вођа кога именује директор школе, а потврђује Наставничко веће. Директор школе је најодговорније лице за припрему и извођење екскурзија. Одељењски старешина је одговоран за безбедност ученика, за њихово здравље и понашање, смештај и исхрану. Стручни вођа је одговоран за стручну припрему екскурзије. За стручног вођу пута бира се један од наставника који реализује програм редовне наставе у школи чија је струка блиска програмским циљевима, задацима и садржајима екскурзије.

НАСТАВА У ПРИРОДИ

Настава у природи је облик образовно-васпитног рада којим се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми, пројектна настава и ваннаставне активности из плана и програма наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања – у климатски погодном месту из здравствено-рекреативних и образовно-васпитних разлога.

Циљеви наставе у природи су:

- ❖ очување, подстицање и унапређивање укупног здравственог стања ученика, њиховог правилног психофизичког и социјалног развоја;
- ❖ стварање основа за усвајање активног, здравог и креативног начина живота и организовања и коришћења слободног времена;
- ❖ проширивање постојећих и стицање нових знања и искустава о непосредном природном и друштвеном окружењу;
- ❖ развијање еколошке свести и подстицање ученика на лични и колективни ангажман у заштити природе;
- ❖ социјализација ученика и стицање искустава у колективном животу, уз развијање толеранције и одговорног односа према себи, другима, окружењу и културном наслеђу;
- ❖ развијање позитивних односа према националним, културним и естетским вредностима;
- ❖ развијање способности сагледавања развоја привредних могућности краја, односно региона који се обилази.

Задаци наставе у природи остварују се на основу плана и програма наставе и учења, образовно-васпитног рада и школског програма и саставни су део годишњег плана рада школе.

Задаци који се остварују реализацијом програма наставе у природи су:

- побољшање здравља и развијање физичких и моторичких способности ученика;
- задовољавање основних дечијих потреба за кретањем и игром;
- очување природне дечије радозналости за појаве у природи и подстицање интересовања и способности за њиховоупознавање кроз одговарајуће активности;
- развијање способности запажања основних својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њиховеповезаности у конкретним природним и друштвеним условима;
- подстицање самосталности у процесу стицања знања кроз непосредне истраживачке задатке;
- развијање свести о потреби заштите, неговања, чувања и унапређивања природне и животне средине и изграђивање еколошких навика;

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

- упознавање природно-географских, културно-историјских знаменитости и лепоте места и околине;
- упознавање са начином живота и рада људи појединих крајева;
- упознавање разноврсности биљног и животињског света појединих крајева, уочавање њихове повезаности и променљивости;
- упознавање са карактеристикама годишњих доба у природи и смењивање временских прилика;
- развијање способности сналажења тј. оријентисања у простору и времену;
- оспособљавање ученика за безбедан и правилан боравак у природи;
- развијање правилних хигијенско-здравствених навика и подстицање самосталности у обављању личне хигијене и бриге о себи;
- подстицање и стварање навике за неговање редовне физичке активности и за што чешћи боравак у природи; – формирање навика редовне и правилне исхране;
- навикавање на правилно смењивање рада, одмора и сна;
- разумевање и уважавање различитости међу појединцима;
- подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима кроз одговарајуће активности.

Програм наставе у природи

На предлог одељењских већа, Наставничко веће доноси програм наставе у природи ученика, на који Савет родитеља даје сагласност.

Програм екскурзије и излета, уз већ наведене циљеве и задатке, обухвата и садржаје којима се постављени циљеви реализују и планирани обухват ученика, носиоце активности, време трајања, путне правце, техничку организацију и начин финансирања.

ПРОГРАМ НАСТАВЕ У ПРИРОДИ					
Саржаји активности	Путни правци, објекти, крајеви	трајање	Активности ученика	Активности наставника	Носиоци припреме
-уочавање облика рељефа и површинских вода у околини и природногеографских одлика Републике Србије; -посматрање карактеристичних биљака и животиња	Путни правци и локалитети које ће ученици посетити утврђују се за сваку школску годину одлуком Наставничког већа на коју	7 дана	-ученици се унапред упознају са местом у које одлазе, условима живота у којима се организује настава у природи, облицима и садржајима рада, начином превоза и понашањем у току пута, потребним	-договора се око правила понашања током извођења наставе у природи -координира остваривање садржаја и активности предвиђених програмом наставе у природи, стара се о	директор, стручни вођа, наставници разредне наставе

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ПРОГРАМ НАСТАВЕ У ПРИРОДИ					
Саржаји активности	Путни правци, објекти, крајеви	трајање	Активности ученика	Активности наставника	Носиоци припреме
(обилазак станишта биљака и животиња); -посете заштићеним природним подручјима (национални паркови, резервати, споменици природе и др.); -уознавање с прошлошћу и културном баштином завичаја и отаџбине (обилазак културно-историјских споменика, етносела, споменкућа знаменитих људи); -развијање способности оријентације у простору и времену; -обилазак разних типова пољопривредних површина и сточарских фарми (уознавање с производњом здраве хране); -обилазак привредних друштава и јавних предузећа	сагласност даје Савет родитеља.		књигама, прибору, одећи, обући, појединим спортскорекреативним активностима које ће се тамо реализовати. - ученици, подељени у групе, уз помоћ наставника припремају кратке реферате о областима и местима која посећују.	безбедности и понашању ученика. -прати и спроводи програм који се односи на остваривање постављених образовно-васпитних циљева и задатака и одговарајућих садржаја наставе у природи организовање родитељских састанака и пружање информација о основним географским карактеристикама и климатским условима краја у коме се организује настава у природи - договара се о времену одласка, дужини боравка, цени, документацији коју треба припремити, условима смештаја, исхране, здравствене заштите, условима живота и рада ученика, могућностима комуникације са децом и сл. -добро информисање	

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ПРОГРАМ НАСТАВЕ У ПРИРОДИ					
Саржаји активности	Путни правци, објекти, крајеви	трајање	Активности ученика	Активности наставника	Носиоци припреме
(прерада природних сировина, упознавање с различитим делатностима људи, заштита животне средине и др.).				наставника о географским и геолошким карактеристикама краја, о флори и фауни, историјским подацима, значајним културним, привредним и другим објектима који се могу посетити, обичајима и етнографским карактеристикама подручја и места на коме ће се одвијати настава у природи брине се о безбедности деце -уважава индивидуалне карактеристике ученика, разлике у њиховим потребама и могућностима, да подстиче сарадњу и тимски рад, самосталност и личну одговорност.	

Припрема и извођење наставе у природи

Настава у природи се организује и изводи, уз претходну писмену сагласност родитеља, односно другог законског заступника по правилу за најмање 80% ученика истог разреда, уколико су створени услови за остваривање циљева и задатака.

Изузетно, настава у природи може да се организује за ученике одељења у којем писмену сагласност да најмање 60% родитеља ученика.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

Извођење наставе у природи за ученике истог разреда организује се са истим садржајем, по правилу истовремено.

Ако нису испуњени наведени услови настава у природи се не организује о чему одлуку доноси директор.

За ученике који не одлазе на наставу у природи школа је дужна да организује наставу.

Наставник разредне наставе је одговоран за непосредно извођење наставе у природи, а посебно за: реализацију наставног плана и програма, животну, здравствену и материјалну безбедност ученика, смештај у превозу, објекту и за исхрану ученика, понашање, хигијену као и за организацију активности ученика у слободном времену. Уколико се ученик разболи, о томе обавестити и родитеље и директора школе. За ученике који не одлазе на наставу у природи, школа је дужна да организује наставу.

Организација, уговарање, финансирање, реализација екскурзије, излета и наставе у природи и извештавање о њиховој реализацији

Стручну организацију и програм екскурзије, излета и наставе у природи остварује школа, а техничку организацију школа поверава агенцији која поседује законом прописану лиценцу за организовање туристичког путовања.

Избор агенције за реализацију наставе у природи и екскурзије спроводи се у складу са законом који уређује јавне набавке.

Поступак јавних набавки спроводи комисија од најмање три члана, коју образује директор школе из реда наставника и представника Савета родитеља.

Међусобне обавезе између изабране туристичке агенције и школе уређују се уговором, који треба да садржи: појединачну и укупну цену (број путника), начин плаћања (број рата), услове задржавања износа гаранције, податке о водичу, лекару пратиоцу и аниматору (за наставу у природи), податке о здравственој заштити, податке о броју гратиса. Саставни и обавезујући део уговора је јавни позив (тендер) у коме су садржани сви уговорени садржаји који ће бити реализовани, програм и општи услови путовања.

За путовања дужа од једног дана родитељи су у обавези да доставе здравствени лист ученика; за путовања дужна од два дана школа је дужна да обезбеди, односно уговори са организатором путовања лекара пратиоца, а за наставу у природи и аниматора.

Наставу у природи, екскурзије и излете ученика финансирају родитељи ученика који путују. Близанци имају право на гратис.

Наставнику-пратиоцу ученика припада право на накнаду за бригу о ученицима коју одређује Савет родитеља у дневном бруто износу по ученику.

Припрема ученика, родитеља и наставника је услов за реализацију наставе у природи и екскурзије.

Припрема ученика подразумева да се ученици унапред упознају са местом у које одлазе, условима живота у којима се организује настава у природи, односно екскурзија, облицима и садржајима рада, начином превоза и понашањем у току пута, потребним књигама, прибору, одећи, обући, појединим спортско-рекреативним активностима које ће се тамо реализовати. Ученици, подељени у групе, уз помоћ наставника припремају кратке реферате о областима и местима која посећују.

Посебна пажња посвећује се делу припреме у коме се наставник са ученицима договора око правила понашања током извођења наставе у природи и екскурзије.

Припрема родитеља подразумева организовање родитељских састанака и пружање информација о основним географским карактеристикама и климатским условима краја у коме се организује настава у природи, односно екскурзија, времену одласка, дужини

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

боравка, цени, документацији коју треба припремити, условима смештаја, исхране, здравствене заштите, условима живота и рада ученика, могућностима комуникације са децом и сл.

Обавеза установе је да родитељима да детаљна упутства о припреми ученика, са списком неопходног прибора за личну хигијену, писање, потребном гардеробом, да упозна родитеље са правилима понашања ученика током наставе у природи, односно на екскурзији и законском одговорношћу родитеља за понашање ученика током наставе у природи, односно на екскурзији и слично. Ради прикупљања важних информација везаних за здравствени и психофизички статус деце, њихове особености, специфичне навике и интересовања, организују се са родитељима посебни разговори.

Заједничка припрема се одвија путем краћих састанака на нивоу школе, на којима се разматрају организациона питања од значаја за извођење наставе у природи и екскурзије.

Индивидуална припрема обухвата добро информисање наставника о географским и геолошким карактеристикама краја, о флори и фауни, историјским подацима, значајним културним, привредним и другим објектима који се могу посетити, обичајима и етнографским карактеристикама подручја и места на коме ће се одвијати настава у природи, односно екскурзија.

На основу прикупљених података и постављених циљева и задатака наставе у природи, односно екскурзије, наставник саставља програм који ће се реализовати (пored садржаја наставе програм поседује и спортско-рекреативне и културне активности, друштвене игре, типске вечерње програме и др.), одабира методе и облике рада, одређује динамику активности и припрема све што ће му обезбедити ефикасан и успешан рад.

Програм наставе у природи, односно екскурзије треба да садржи јасну структуру која указује на циљеве и исходе у складу са програмом наставе и учења, које треба остварити.

Школа сачињава оперативне планове који, имајући у виду постојање непредвидивих фактора који су од утицаја на реализацију наставе у природи, односно екскурзије, поседују флексибилност, односно прилагодљивост датим околностима нпр. лошим временским условима и сл.

Извештај о реализацији екскурзије сачињава стручни вођа пута и даје оцену о реализацији плана и програма и квалитету пружених услуга. Овај извештај разматра Наставничко веће и Савет родитеља, а усваја га Школски одбор.

У случају било каквих примедби у вези организације и реализације наставе у природи, екскурзије или излета Школски одбор је дужан да их размотри, предузме одговарајуће мере и о њима обавести подносиоца приговора и Министарство просвете.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ПРИПРЕМНА НАСТАВА, ПРИПРЕМЕ УЧЕНИКА ЗА ПОЛАГАЊЕ ЗАВРШНОГ ИСПИТА И ЧАСОВИ ПРЕДМЕТНЕ НАСТАВЕ ЗА УЧЕНИКЕ ЧЕТВРТОГ РАЗРЕДА

Припремна настава за завршни испит организује се за ученике VIII разреда ради додатне припреме за полагања завршног испита на крају основног образовања и васпитања. Часови се реализују у другом полугодишту, како је и предвиђено у Школском развојном плану. Припрему ученика за полагање завршног испита школа може да организује током другог полугодишта осмог разреда, а дужна је да организује припрему ученика за полагање завршног испита десет дана пре полагања испита у трајању најмање два часа дневно из предмета који су обухваћени полагањем

За ученике упућене на разредни и поправни испит, школа организује припремну наставу.

Припремна настава се организује пре почетка испитног рока, у трајању од најмање пет радних дана са по два часа дневно за сваки предмет.

Испити:

У школи се полагају поправни, разредни, завршни испит, испит из страног језика и други испити.

Сви испити, осим завршног испита, полагају се пред испитном комисијом од три члана од којих су најмање два стручна за предмет.

Испитну комисију образује директор школе.

Ако школа нема потребан број стручних лица за одговарајући предмет ангажује се стручно лице из друге школе.

Школа је дужна да за ученике четвртог разреда организује часове предметне наставе ради упознавања ученика са предметним наставницима који ће реализовати наставу у петом разреду.

Часови предметне наставе за ученике четвртог разреда планирају се на основу програма наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања, у сарадњи учитеља и одговарајућих наставника предметне наставе.

Часове предметне наставе за ученике четвртог разреда реализују сви наставници предметне наставе из става 1. овог члана, по два пута у току школске године, односно једанпут у току полугодишта.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ПРОГРАМ ПРИПРЕМНЕ НАСТАВЕ ЗА ПОЛАГАЊЕ ЗАВРШНОГ ИСПИТА УЧЕНИКА ОСМОГ РАЗРЕДА			
	Активности/Теме	Носиоци реализације	Начин реализације
август септембар	- Договор о начину рада - Избор руководиоца тима - Подела задужења члановима тима	Чланови тима	Разговори, састанци
у току школске године	- Формирање комисије за дежурство и преглед пробног теста или завршног теста за ученике 8. разреда у времену одређеном од стране МП - Организовање пробног испита - Обрада резултата и презентација на Наставничком већу - Упознавање ученика и родитеља са постигнутим резултатима - Формирање списка ученика који полажу завршни испит и ученика који полажу пробне тестове	ОС, чланови тима, предметни наставници, разедне старешине	Родитељски састанци, пробни испит
новембар	- Спровођење анкете о упису у средњу школу за ученике 8. разреда - Обрада података за упоредну анализу на крају првог уписног рока	Социолог	Анкета, вођени интервју
март	- Провера личних података ученика - Организација пробног завршног испита	ОС, секретар школе	Компјутерска обрада података
април - мај	- Уношење оцена 6. и 7. разреда - Уношење оцена 8. разреда	ОС	Компјутерска обрада података
мај	- Припрема материјала за полагање квалификационог испита - Формирање списка ученика који полажу завршни испит	Социолог, секретар школе	Набавка материјала и штампање потребне документације
јун	- Спровођење завршног испита - Активности по приговорима родитеља и ученика на освојени број бодова - Објављивање коначних резултата	Сви чланови тима, предметни наставници, чланови комисија	Организовање дежурства (појединачно и збирно)

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ПРОГРАМ ПРИПРЕМНЕ НАСТАВЕ ЗА ПОЛАГАЊЕ ЗАВРШНОГ ИСПИТА УЧЕНИКА ОСМОГ РАЗРЕДА			
	Активности/Теме	Носиоци реализације	Начин реализације
	- Попуњавање табела по налогу МП - Уношење података из листа жеља		
јул	- Други круг листа жеља и уношење података - Објављивање листе за упис ученика у жељене школе - Писање извештаја са анализом о резултатима завршног испита - Извештавање Наставничког већа о резултатима на завршном испиту	Чланови тима	Компјутерска обрада података
у току школске године	Извештавање Наставничког већа о резултатима тестирања и пробног завршног испита	социолог	Компјутерска обрада података

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

Задатак школске библиотеке је да код ученика развија навике читања и коришћења библиотечких услуга, као и да ученике оспособљава да користе информације у свим облицима и на свим медијима и омогући им да овладају вештинама потребним за учење у току целог живота.

ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ	
ОБЛАСТ	АКТИВНОСТ
Планирање и програмирање образовно-васпитног рада	○ Планирање набавке литературе и периодичних публикација за ученике, наставнике и стручне сараднике - Израђивање плана и програма рада библиотекара: годишњег плана и програма, месечних планова и програма рада; ○ Планирање и програмирање рада са ученицима у библиотеци; ○ Планирање развоја школске библиотеке и набавка библиотечке грађе потребне за реализацију наставе и образовно – васпитног рада.
Праћење и вредновање образовно-васпитног рада	● Учесће у изради год. плана рада и самовредновања; ● Вођење аутоматизованог библиотечког пословања, са увидом у наставне планове и програме рада школе; ● Одабирање и припремање литературе и друге грађе за разне образовно-васпитне активности; ● Побољшање информационе, медијске и информатичке писмености корисника развијањем критичког односа према различитим информацијама и изворима сазнања;
Рад са ученицима	○ Припремање (обучавање) ученика за самостално коришћење различитих извора сазнања и свих врста информација; ○ Систематско обучавање ученике за употребу информационог библиотечког апарата; ○ Рад на развијању позитивног односа према читању и важности разумевања текста и упућивању на истраживачке методе рада (употреба лексикона, енциклопедија, речника и др.) и омогућавању претраживања и употребе свих извора и оспособљавању за самостално коришћење;

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ	
ОБЛАСТ	АКТИВНОСТ
	○ Стимулисати навикавање ученика да пажљиво користе и чувају библиотечку грађу, да развијају навику долажења у школску и јавну библиотеку и да узимају учешћа у њеним културно - просветним активностима у складу са њиховим интересовањима и потребама; ○ Подстицање побољшања информационе, медијске и информатичке писмености ученика, развијањем истраживачког духа и критичког односа према различитим информацијама и изворима сазнања и осећаја за естетске вредности; ○ Рад са ученицима у читаоници, у радионицама за ученике, и на реализацији школских пројеката.
Рад са родитељима, односно другим законским заступницима ученика	● Учешће на родитељским састанцима ради давања информација о читалачким интересовањима и потребама ученика, ради развијања читалачких и других навика; ● Остваривање сарадње са родитељима у вези са развијањем читалачких навика ученика.
Рад са директором и стручним сарадницима и наставницима	○ Сарадња са стручним већима наставника, педагогом и директором школе у вези с набавком и коришћењем књижне и некњижне грађе, те целокупном организацијом рада; ○ Информисање стручних већа, стручних сарадника и директора о набавци нове стручне литературе за предмете, дидактичко-методичке и педагошко-психолошке литературе; ○ Информисање о развоју медијске и информатичке писмености и упућивање на критички и креативни однос ученика приликом коришћења извора; ○ Припрема заинтересованих за реализацију мултидисциплинарних пројеката, изложби, креативних радионица; за организовање књижевних сусрета и других културних догађаја, као и еколошких пројеката и садржаја; ○ Сарадња око обезбеђивања књижне и некњижне грађе за школску библиотеку; ○ Припрема и организовање културних активности школе.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ	
ОБЛАСТ	АКТИВНОСТ
Рад у стручним органима и тимовима	• Рад у школским тимовима на изради годишњег и развојног плана школе и школског програма, на реализацији наставе засноване на истраживању - пројектне наставе; • Рад у стручним тимовима у складу са решењем директора; • Рад у стручним тимовима у циљу промовисања школе и прикупљања средстава за обнову књижног фонда.
Сарадња са надлежним установама, организацијама, удружењима и јединицом локалне самоуправе	○ Сарадња са другим школама, школским, народном и другим библиотекама на територији локалне самоуправе, управног округа и Републике Србије; ○ Сарадња са локалном самоуправом (и шире) по питању промоције рада библиотеке и школе; ○ Сарадња са просветним, научним, културним и другим установама (новинско-издавачким предузећима, РТВ центрима, филмским и позоришним кућама, домовима културе и другим културним и образовним установама); ○ Учесће у раду Друштва школских библиотекара Србије и других стручних друштава у локалној самоуправи и РС.
Вођење документације, припрема за рад и стручно усавршавање	• Праћење и евиденција коришћења литературе у школској библиотеци; • Вођење документације о раду школске библиотеке и школског библиотекара; • Анализа и вредновање рада школске библиотеке у току школске године; • Стручно усавршавање; • Учесће на семинарима.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ДРУГИХ ОБЛАСТИ РАЗВОЈНОГ ПЛАНА ШКОЛЕ КОЈИ УТИЧУ НА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИ РАД

ДЕЧЈИ САВЕЗ

Дечји савез је организација у којој деца остварују своје потребе за дружењем, игром, стваралаштвом и забавом. Прва недеља октобра се званично обележава као Дечја недеља, када ученици првог разреда добијају добродошлице и упознају се са Букваром права. Дечји савез свој рад заснива на поштовању Конвенције УН о правима детета.

ПРОГРАМ РАДА ДЕЧЈЕГ САВЕЗА	
АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ
Израда програма	Актив учитеља и стручни сарадници
Припрема свечане приредбе и подела „Добродошлица“	Учитељи 4. разреда
Дечја солидарност ”Деца деци”	Одељенске старешине
Дечја недеља	Одељенске старешине
Стваралачке радионице	Учитељи
Акција прикупљања секундарних сировина	Одељенске старешине
Изложба ликовних и литерарних радова	Одељенске старешине

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

УЧЕНИЧКИ ПАРЛАМЕНТ

Ученички парламент је законом загарантована формална институција, која ученицима омогућава демократски начин удруживања ради заступања интереса свих ученика у школи, као и учешће ученика у доношењу одлука које се њих непосредно тичу. Ученички парламент чине по два представника сваког одељења седмог и осмог разреда. Ученички парламент усваја на основу члана 56. Закона о основама система образовања и васпитања Пословник о раду. Он се односи на:

- Опште одредбе
- Седнице парламента
- Ток рада на седници
- Кворум и одлучивање
- Одлагање и прекид рада седнице
- Одржавање реда на седници
- Записник
- Завршне одредбе.

ПРОГРАМ РАДА УЧЕНИЧКОГ ПАРЛАМЕНТА	
Активности	Носиоци активности
Формирање скупштине Ученичког парламента. Формирање одбора и избор председника. Израда плана рада Ученичког парламента	Ученички парламент, ученици предметне наставе, наставници сарадници
Прикупљање књига за школску и градску библиотеку	Ученички парламент, ученици предметне наставе, наставници сарадници
Међународни дан насиља над женама	Ученички парламент, ученици предметне наставе, наставници сарадници
Светски дан људских права	Ученички парламент, ученици предметне наставе, наставници сарадници
Свети Сава, обележавање датума, прављење паноя, учествовање у приредби...	Ученички парламент, ученици предметне , разредне наставе
Активности поводом Дана школе	Ученички парламент, ученици предметне наставе, ученици разредне наставе, наставници сарадници

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ПРОГРАМ РАДА УЧЕНИЧКОГ ПАРЛАМЕНТА	
Активности	Носиоци активности
Дан матерњих језика, активности са ромском децом	Ученички парламент, ученици предметне наставе, ромски асистент, наставници географије, физичког васпитања
Светски дан позоришта посета позоришту у сарадњи са другим школама	Ученички парламент, ученици предметне , разредне наставе
Светски дан Рома	Ученички парламент, ученици предметне наставе, ромски асистент, наставници географије, физичког васпитања
Дан планете Земље, презентација за ученике других школа и разредну наставу наше школе	Ученички парламент, ученици предметне , разредне наставе
Међународни дан плеса	Ученички парламент, ученици предметне , разредне наставе
Међународни дан Црвеног крста	Ученички парламент, ученици предметне , разредне наставе

Рад школе и свих активности разредне и предметне наставе је представљен на Сајту школе. На овом Сајту се редовно уређује и води и летопис школе. Сајт и све информације су доступне и родитељима и ученицима школе. Родитељи су писаним путем дали сагласност за објављивање слика и записа своје деце.

ПРОГРАМ МЕЂУНАРОДНЕ САРАДЊЕ СА ШКОЛОМ „ВАНЧЕ НИКОЛЕСКУ“ ИЗ ОХРИДА

Циљ сарадње: размена примера добре праксе како бисмо унапредили образовноваспитни рад.

Програм активности је богат и разноврстан:

- ❖ међусобне посете наставника и ученика једне школе другој,
- ❖ презентовање школа и начина рада,
- ❖ организовање радионица за ученике,
- ❖ дружење ученика,
- ❖ међусобно учешће на приредбама,
- ❖ присуствовање часовима и размена искустава наставника,
- ❖ упознавање знаменитости града и околине.

Носиоци ових активности су задужени наставници и ученици, директор школе. План сарадње је део Годишњег плана школе.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ИНДИВИДУАЛНИ ОБРАЗОВНИ ПЛАН ЗА СОЦИЈАЛНО УСКРАЋЕНЕ УЧЕНИКЕ И УЧЕНИКЕ СА ПОТЕШКОЋАМА У РАЗВОЈУ И ИНВАЛИДИТЕТОМ

Индивидуални образовни план се припрема за ученике којима је услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета, каснијег укључивања у школовање, недовољног познавања језика и других разлога потребна додатна образовна подршка.

Циљ индивидуалног образовног плана јесте постизање оптималног укључивања таквих ученика у редован образовно- васпитни рад и њихово осамостаљивање у вршњачком колективу. За сваког ученика појединачно, према његовим специфичним потребама и могућностима, припрема се прилагођен начин образовања који обухвата индивидуални образовни план, програм и начин рада који садрже:

- 1) Дневни распоред активности часова наставе у одељењу;
- 2) Дневни распоред рада са лицем које пружа додатну подршку и учесталост те подршке;
- 3) Циљеве образовно-васпитног рада;
- 4) Посебне стандарде постигнућа и прилагођене стандарде за поједине или све предмете са образложењем за одступање;
- 5) Програм по предметима, у коме је прецизирано који садржаји се одрађују у одељењу, а који у раду са додатном подршком;
- 6) Индивидуализован начин рада наставника, избор адекватних метода и техника образовно-васпитног рада.

У школи се налази и велики број Рома који су равномерно распоређени у свим одељењима. Ромска деца су укључена у васпитно-образовном процесу и у свим слободним активностима:

- Редовно учествују на свим одељенским и школским приредбама;
- Учествоју у свим радионицама у оквиру школе;
- Обележава се Дан матерњих језика, активности са ромском децом;
- Обелешава се Светски дан Рома;
- Раде на уређењу школског паноа на коме су приказани њихови обичаји.

У школи се налази и ромски асистент који сарађује са свим наставницима и одељенским старешинама. Заједно се договарамо о раду и мотивацији ромске деце да редовно долазе у школу и испуњавају своје обавезе. Омогућено је да ромска деца добијају бесплатне уџбенике. На почетку сваке школске године одељенске старешине ученицима ромске националности поделе листиће за изјашњавање да ли би желели да у оквиру наставе у школи уче и Ромски језик.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

Сваке школске године формира се и Тим за подршку ученицима који се бави идентификацијом и пружањем подршке и помоћи ученицима из социјално угрожених породица, из непотпуних породица, из хранитељских породица, децом која имају потешкоће у учењу и која имају проблем са превазилажењем језичке баријере.

Детету и ученику коме је услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета, тешкоћа у учењу, ризика од раног напуштања школовања и других разлога потребна додатна подршка у образовању и васпитању, школа обезбеђује отклањање физичких и комуникацијских препрека, прилагођавање начина остваривања школског програма и израду, доношење и остваривање индивидуалног образовног плана.

За остваривање додатне подршке у образовању и васпитању, директор школе, наставник, стручни сарадник, васпитач, педагошки асистент и родитељ, односно други законски заступник може да добије посебну стручну помоћ у погледу спровођења инклузивног образовања и васпитања.

Ради остваривања додатне подршке у образовању и васпитању, школа остварује сарадњу са органима јединице локалне самоуправе, као и са школом за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом, односно школом која има одељење за ученике са сметњама у развоју, другим организацијама, установама и институцијама на локалном и ширем нивоу.

Школа је у обавези да успостави сарадњу са другом школом у којој ученик који остварује право на додатну подршку наставља стицање образовања, а у циљу остваривања континуитета додатне подршке.

Посебну стручну помоћ из става 3. овог члана могу да пружају лица компетентна у области инклузивног образовања и васпитања и школе које су својим активностима постале примери добре праксе у спровођењу инклузивног образовања и васпитања.

Листе лица и школа из става 6. овог члана утврђује министар.

Листе из става 7. овог члана објављују се на званичној интернет страни Министарства

Члан 38.

Родитељ, односно други законски заступник има право да свом детету омогући стицање основног образовања и васпитања код куће, уз обезбеђивање трошкова образовања и васпитања.

Родитељ, односно други законски заступник је дужан да до краја наставне године писмено обавести школу у коју је ученик уписан о намери да за своје дете од следеће школске године организује наставу код куће.

Школа из става 2. овог члана дужна је да организује полагање разредних испита из свих предмета у складу са планом и програмом наставе и учења.

Основношколско образовање и васпитање код куће мора да обезбеди остваривање прописаних циљева, исхода и стандарда постигнућа.

За ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом који стиче образовање код куће остваривањем ИОП-а 2, образовање и васпитање код куће обезбеђује остваривање прилагођених циљева и исхода.

Школа води евиденцију о образовању и васпитању ученика код куће.

Индивидуални образовни планови свих ученика који се образују по индивидуалном образовном плану чине прилог школског програма.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ПЛАН ТРАНЗИЦИЈЕ УЧЕНИКА ПО ИОП-У

Циљ транзиције у инклузивном образовању је отклањање препрека и припрема установа и наставника за подршку детету, кроз сарадњу актуелне и будуће установе и родитеља ученика (приликом преласка ученика из једне установе у другу), као и припрема ученика, наставника, и родитеља када је у питању прелазак на виши ниво образовања

ПЛАН ТРАНЗИЦИЈЕ УЧЕНИКА ПО ИОП-У				
ОБЛИЦИ	АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НАЧИНИ ПРАЋЕЊА	ИСХОДИ
ВЕРТИКАЛНА ТРАНЗИЦИЈА (прелазак на наредни ниво образовања)	-Праћење ученика у претходном нивоу образовања -Израда плана транзиције (образац број 7) - Праћење адаптације ученика у наредном нивоу образовања - Наставак или прекид ИОП- а по препоруци ИРК, стручних сарадника и наставника	- Три месеца пре завршетка на једном нивоу образовања (пре преласка у другу установу) - Три месеца након преласка на наредни ниво образовања (у другу установу)	Посматрање, тестирање, разговор, увид у документацију	- Успешно прилагођавање ученика у наредном нивоу образовања(у другој установи) - Адекватна подршка ученику од стране Тима за инклузивно образовање - Сарадња са родитељима - Успешна сарадња Тимова за инклузивно образовање међу институцијама у којима се врши транзиција
ХОРИЗОНТАЛНА ТРАНЗИЦИЈА (прелазак из једне	- Праћење ученика у претходној установи			

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ПЛАН ТРАНЗИЦИЈЕ УЧЕНИКА ПО ИОП-У				
ОБЛИЦИ	АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НАЧИНИ ПРАЋЕЊА	ИСХОДИ
институције у другу- из предшколског у основно образовање, из основне школе у средњу школу, из школе за децу са сметњама у развоју у школу за масовно образовањеученика)	-Израда плана транзиције (образац број 7) - Праћење адаптације ученика у актуелној установи - Наставак или прекид ИОП- а по препоруци ИРК, стручних сарадника и наставника.			ученика/детета

ПРЕВЕНЦИЈА ОСИПАЊА УЧЕНИКА

ПЛАН ПРЕВЕНЦИЈЕ ОСИПАЊА УЧЕНИКА И НАПУШТАЊА ШКОЛОВАЊА		
Р. бр.	Циљеви	Носиоци
1.	Развијање система за идентификацију и реаговање подразумева идентификацију ученика у ризику од напуштања школе и осипања и реаговање на прве знаке раног напуштања и осипања у циљу обезбеђивања подршке ученицима у ризику	Одељењске старешине, директор, педагошки асистент, родитељи, ученици По потреби: Центар за социјални рад, просветни инспектор Интересорна комисија
2.	Одржавање и унапређење сарадње са локалном заједницом у циљу	Директор одељењске старешине, секретар,

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ПЛАН ПРЕВЕНЦИЈЕ ОСИПАЊА УЧЕНИКА И НАПУШТАЊА ШКОЛОВАЊА		
Р. бр.	Циљеви	Носиоци
	спречавања осипања зченика; увођење	педагог, педагошки асистент
3.	Спровођење додатних мера подршке на нивоу школе које делују превентивно против осипања за све ученике и усмерене су на унапређење наставе	Тим за развој Школског програма Тим за развојно планирање Стручна већа Педагошки колегијум Тим за стручно усавршавање
4.	Промоција компензаторних активности – ШООО „Доситеј Обрадовић“ Лесковац	Тим за развој Школског програма Тим за развојно планирање Стручна већа Педагошки колегијум Тим за стручно усавршавање
	Ради остваривања циљева програма школа израђује Акциони план превенције на кгодишњем нивоу, који је саставни део годишњег плана рада.	

ПРОТОКОЛ ПОСТУПАЊА У ШКОЛИ СА УЧЕНИЦИМА ОБОЛЕЛИМ ОД ДИЈАБЕТЕСА

Поступање у складу са овим протоколом треба да омогући ученику који болује од дијабетеса, поред контроле болести и узимања терапије и:

- активно учешће у образовно-васпитном раду, како у школи, тако и у осталим облицима образовно-васпитног рада ван школе, а у складу са годишњим планом рада школе – такмичења, настава у природи, екскурзија, излети, студијска путовања;
- адекватан одговор на прве знаке здравствених поремећаја у школској средини;
- превенцију озбиљнијих последица болести препознавањем пратећих стања и брзим деловањем запослених у образовној установи.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ПРОТОКОЛ ПОСТУПАЊА У ШКОЛИ СА УЧЕНИЦИМА ОБОЛЕЛИМ ОД ДИЈАБЕТЕСА				
Нивои деловања	Активности	Носиоци активности	Време реализације	Докази
Први ниво деловања	Родитељи ученика са дијабетесом потпуно информишу одељењског старешину о здравственом стању свог детета	Родитељи	На почетку школске године или по сазнању	Записник или белешка са састанка (педагошка документација одељењског старешине)
	Успостављање контакта са изабраним лекаром	Стручна служба	По сазнању	Писано обраћање надлежној служби и изабраном лекару
	Припреме за организовање обуке за упошљенике школе који могу допринети безбедним условима за боравак ученика са дијабетесом у школској средини	Стручна служба и изабрани лекар	Након успостављања контакта са надлежном службом	Записник са састанка
	Обука за наставнике	Изабрани лекар	Након реализоване припреме за обуку	Списак присутних, продукти, фотографије
	Израда плана додатне подршке за ученика који болује од дијабетеса	Тим за додатну подршку, Тим за ИОП, одељењски старешина	По сазнању	План додатне подршке
	Израда плана прилагођавања наставе физичког и здравственог васпитања	Тим за ИОП, одељењски старешина, наставник физичког и здравственог	По потреби	План додатне подршке

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ПРОТОКОЛ ПОСТУПАЊА У ШКОЛИ СА УЧЕНИЦИМА ОБОЛЕЛИМ ОД ДИЈАБЕТЕСА				
Нивои деловања	Активности	Носиоци активности	Време реализације	Докази
		васпитања, изабрани лекар		
	Саветодавни рад у оквиру професионалне оријентације	Тим за професионалну оријентацију, изабрани лекар	У VII i VIII разреду, по потреби	План додатне подршке, белешке
	Подношење захтева за прилагођавање услова приликом полагања завршног испита	Родитељи ученика који болује од дијабетеса	У складу са Календаром спровођења завршног испита	Поднет захтев
	Организовање завршног испита за ученика који има дијабетес	Тим за организовање завршног испита, Тим за додатну подршку	У складу са Календаром спровођења завршног испита	Организован завршни испит са прилагођеним условима
Други ниво деловања	Одредити 2 особе из реда запослених које су обучене да воде бригу о ученику са дијабетесом током реализације образовно-васпитног рада тако да у школи у сваком тренутку рада буде присутна бар једна компетентна особа	Директор школе	Након завршене обуке	Решење
	Обезбедити простор у школи за ГУК мерење и услове за давање инсулина, након одговарајуће едукације од стране педијатра	Директор школе	Након завршене обуке	Обезбеђен простор

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ПРОТОКОЛ ПОСТУПАЊА У ШКОЛИ СА УЧЕНИЦИМА ОБОЛЕЛИМ ОД ДИЈАБЕТЕСА				
Нивои деловања	Активности	Носиоци активности	Време реализације	Докази
	Обавестити наставнике који предају ученика са дијабетесом да створе услове за узимање оброка и коришћења тоалета за ученика са дијабетесом у току наставе	Одељењски старешина	По сазнању	Записници одељењских већа, консултације
	Израда ИОП-а за ученика који болује од дијабетеса, а на основу захтева родитеља	Одељењски старешина, Тим за ИОП	По добијеном захтеву родитеља	Захтев за ИОП, план
	Појачати надзор над учеником током полагања испита	Задужен наставник	За време полагања испита	Решење о задужењу
	Појачати надзор над учеником током физичке активности	Одељењски старешина, наставник физичког и здравственог васпитања	Пре, за време и после часа физичког и здравственог васпитања	Педагошка документација
	Обезбедити одлагање инфективног материјала (ватни штапићи, ланцете, тест траке);	Директор	По потреби	Обезбеђен простор или посуда за одлагање инфективног материјала
	Обезбедити у договору са родитељима чување средстава за брзо подизања ГУК-а и резервног уређаја за	Родитељи, стручна служба, директор	По потреби	Обезбеђен простор за чување

Свако одступање од корекције плана наставе биће праћено и евидентирано кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други начин, у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ПРОТОКОЛ ПОСТУПАЊА У ШКОЛИ СА УЧЕНИЦИМА ОБОЛЕЛИМ ОД ДИЈАБЕТЕСА				
Нивои деловања	Активности	Носиоци активности	Време реализације	Докази
	мерење ГУК-а (глукомер);			
	Редовни контакти са родитељима	Одељењски старешина	По потреби и у складу са планом подршке	Белешке одељењског старешине
	Контакти са родитељима	Стручна служба	По потреби и у складу са планом подршке	Белешке о разговору

ПРОТОКОЛ ПОСТУПАЊА У ШКОЛИ СА УЧЕНИЦИМА ОБОЛЕЛИМ ОД ДИЈАБЕТЕСА				
Трећи ниво деловања: поступци у случају акутних компликација				
Акутне компликације	Симптоми	Време	Поступци	Одговорна особа
а) Хипергликемија представља измерену ГУК вредност од 15 ммол/л или више	Јака жеђ, учестало мокрење, сува кожа, слабија концентрација, раздражљивост, летаргија, често нема изражених симптома или видљивих знакова!	Измена волумена ГУК-а од 15 ммол/л или више захтева интервенцију	Не остављати ученика без надзора	Упошљеник школе
			Рехидрација: ученик треба да попије 1-2 чаше воде (не сока!)	Упошљеник школе
			Контактирати особу у школи која је обучена за бригу о детету с дијабетесом	Упошљеник школе
			Контактирати родитеље и/или педијатра због кориговања нивоа шећера путем употребе инсулина	Задужени наставник
б)	Осећај глади, дрхтање, знојење,	Измерени ГУК од 4	Не остављати ученика без надзора	Упошљеник школе

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ПРОТОКОЛ ПОСТУПАЊА У ШКОЛИ СА УЧЕНИЦИМА ОБОЛЕЛИМ ОД ДИЈАБЕТЕСА				
Трећи ниво деловања: поступци у случају акутних компликација				
Акутне компликације	Симптоми	Време	Поступци	Одговорна особа
Блага до умерена хипогликемија представља измерену вредност ГУК испод 4 ммол/л.	раздражљивост, бледило, убрзан рад срца, главобоља, убрзано дисање, бол у стомаку, неразумљив говор, често нема симптома или видљивих знакова!	ммол/л или мање захтева интервенцију!	Контактирати особу у школи која је обучена за бригу о детету с дијабетесом	Упошљеник школе
			Дати ученику 2–3 таблете глукозе у количини која ће обезбедити 15 г једноставног (брзоделујућег) угљеног хидрата или еквивалент у слаткој храни или напиту (нпр. 2–3 кашичице меда/шећера/крема, чаша бистрог воћног сока, али не чоколаду нити неки други слаткиш који садржи масти, било да је реч о млечним производима или орашастим плодовима)	Задужени наставник
			После 10–15 минута поново измерити ниво глукозе у крви. • ако је ниво шећера још низак, поновити поступак, • ако се ниво шећера врати на нормалне вредности, дати ученику оброк богат сложеним угљеним хидратима (нпр. 30 грама црног хлеба, тестенине, колача.)	Задужени наставник
			Обавестити родитеље о предузетим мерама	Задужени наставник

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ПРОТОКОЛ ПОСТУПАЊА У ШКОЛИ СА УЧЕНИЦИМА ОБОЛЕЛИМ ОД ДИЈАБЕТЕСА				
Трећи ниво деловања: поступци у случају акутних компликација				
Акутне компликације	Симптоми	Време	Поступци	Одговорна особа
ц) Тешка хипогликемија	Нарушена способност оријентације, поремећај свести, немогућност гутања, грчење скелетних мишића, епилептични напад, губитак свести.	Губитак свести код ученика	Ослободити дисајне путеве, поставити га у бочни положај	Упошљеник школе
			Позвати хитну помоћ	Упошљеник школе
			Контактирати особу у школи која је обучена за бригу о детету с дијабетесом	Упошљеник школе
			Примена инјекције глукагона у школи	Задужени наставник
			Позвати родитеље	Задужени наставник

ПЛАН ПРЕВЕНЦИЈЕ ТРГОВИНЕ ДЕЦОМ И МЛАДИМА

Трговина људима представља најгрубље кршење људских права и једно од најтежих кривичних дела. Систем образовања и васпитања има задатак да обезбеди сигурно и подстицајно окружење за одрастање и развој ученика, као и заштиту од свих облика насиља, злостављања и занемаривања. Трговина људима један је од најсложенијих и најтежих облика насиља којима деца, односно ученици и млади могу да буду изложени.

Улога установа образовања и васпитања у контексту заштите ученика од трговине људима огледа се у:

- реализацији превентивних активности у циљу јачања компетенција за препознавање феномена трговине људима, ризика и начина заштите;
- благовременом препознавању ризика од потенцијалног укључивања ученика у ланац трговине људима;
- благовременој интервенцији ако је ученик већ изложен неком облику трговине људима;
- обезбеђивању подршке ученику у процесу реинтеграције, након што је био изложен неком од облика трговине људима.

Услед свакодневног контакта са ученицима, наставници и стручни сарадници међу првима могу да уоче неке од знакова који указују на повећан ризик или потенцијалну укљученост у неки од облика трговине људима.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ПЛАН ПРЕВЕНЦИЈЕ ТРГОВИНЕ ДЕЦОМ И МЛАДИМА						
Време реализације	Садржај (тема)	Циљна група	Начин реализације	Реализатори	Сарадници	Очекивани исход
октобар	Трговина људима	Ученици и наставници	Презентација	Вршњачки Тим	Стручна служба, Тим за заштиту ученика од насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања	Ученици и наставници ће бити упознати са појмом трговине људима, намером експлоатације и виктимизације детета
децембар	Жртве трговине (последике по жртву)	Ученици и наставници	Презентација	Вршњачки Тим	Стручна служба, Тим за заштиту ученика од насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања	Ученици и наставници ће бити упознати са тиме ко може бити жртва трговине људима, као и начинима превазилажења трауме
фебруар	Идентификација жртава трговине људима	Ученици и наставници	Предавање	Стручна служба	Стручна служба, Тим за заштиту ученика од насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања	Ученици и наставници ће бити упознати са начинима и сврхом идентификације
април	Подршка жртвама трговине људима	Ученици и наставници	Презентација	Вршњачки Тим	Стручна служба, Тим за заштиту ученика од насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања	Ученици и наставници ће бити упознати са тиме на који начин се може пружити подршка жртвама трговине људима

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Саставни део школског програма је и програм безбедности и здравља на раду који обухвата заједничке активности школе, родитеља, односно других законских заступника и јединице локалне самоуправе, усмерене на развој свести за спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду.

Локална самоуправа је израду Програма безбедности и здравља на раду као и пратеће документације за све школе у граду поверила агенцији „Vipcentar“ (www.vip-byr.com).

Документација која се односи на безбедност и здравље на раду налази се код секретара школе.

ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ			
Садржаји програма	Активности	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Обука запослених из прве помоћи и реаговања у кризним ситуацијама (пожар, елементарне непогоде, небезбедне ситуације и места)	Присуство предавњу, вежбање,	Усмено излагање, практичне вежбе	Оспособити одређени број запослених за пружање прве помоћи при повређивању како ученика тако и запослених
Процедуре понашања професора физичког при повређивању ученика на вежбама, такмичењима, при изазивању нереда на утакмицама које организује школа	Састанак, обука, предавање	Усмено излагање, израда ходограма, практичне вежбе	Утврђивање процедура понашања професора физичког при повређивању ученика на вежбама, такмичењима, при изазивању нереда на утакмицама које организује школа ради повећања сигурности и заштите ученика
Управљање отпадом и смећем	Предавања	Усмено излагање, презентација	Оспособити помоћно особље за правилној безбедно по здравље одлагање отпадом и смећем
Обука помоћног особља о правилном и безбедном коришћењу средстава за хигијену	Предавања	Усмено излагање, презентација	Оспособити помоћно особље да правилно и безбедном користи средстава за хигијену
Укључивање родитеља ради елиминисања могућег злостављања од	Састанак са саветом родитеља,	Усмено излагање	Елиминисање могућег злостављања од стране ученика према вршњацима и према

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Школски програм Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац за 2023/24-2026/27. годину

ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ			
Садржаји програма	Активности	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
стране ученика према вршњацима и према запосленима	родитељски састанци		запосленима, избећи ризичне ситуације, оснажити ученике и запослене за мирно решавање конфликта
Разговор са припадницима МУП-а о безбедном долазак и одлазак из школе (за ученике првог разреда)	Састанак са припадницима МУП-а, Родитељски састанци	Усмено излагање, презентација	Оспособити запослене за пружање потребних информација ученицима о вођењу рачуна за безбедни долазак и одлазак из школе
Разговор о безбедном коришћењу интернета	Састанак Обука предавања	Усмено излагање, презентација	Оспособити запослене за пружање потребних информација ученицима за коришћење интернета
Обезбедити безбедну и сигурну заштиту од струје	Предавања вежбе	Усмено излагање, практичне вежбе	Оспособити запослене и помоћно особље за контролу за безбедно руковање струјом.

ПРАЋЕЊЕ И ЕВАЛУАЦИЈА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Праћењем и евалацијом ће бити обухваћени: ученици, наставници, стручни сарадници, родитељи, Стручни актив за развој школског програма.

Праћење и евалуација ће се изводити: посматрањем, разговором, тестирањем, истраживањем и извештавањем.

Све активности везане за праћење и усклађеност Школског програма са осталим документима школе део су Школског развојног плана.

За самоевалуацију биће задужен Стручни актив за развој школског програма, који ће извештавати Школски одбор, Наставничко веће и Савет родитеља о реализацији Школског програма два пута годишње.

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.